

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-20 30 00
www.hkr.se

EXAMENSARBETE

Hösten 2010

Lärarytbildningen

Pedagogers reflektioner kring motivationens betydelse för elevers tidiga läs- och skrivutveckling

Författare
Jennie Muhlberg
Helene Mattsson

Handledare
Paul Strand

www.hkr.se

Pedagogers reflektioner kring motivationens betydelse för elevers tidiga läs- och skrivutveckling

Abstract

Syftet med vår uppsats, är att ta reda på hur pedagoger reflekterar och arbetar kring motivationens betydelse i elevers tidiga läs - och skrivutveckling. Uppsatsen inleder med att presentera samhällets krav på elevers läs- och skriv förmåga. Vi redogör även för vad läroplanen säger om läs- och skrivundervisningen i skolan, samt professor Gärdenfors artikel om elevers motivation i lärandet. I det teoretiska ramverket, presenteras det sociokulturella perspektivet, samt teorier om lärande och motivation även Maslows behovshierarki bearbetas. Vidare i uppsatsen tar vi upp relevant forskningslitteratur omkring miljöns betydelse samt bemötande och samspel. I metoddelen presentas den kvalitativa metoden, som använts för att i intervjuerna ta reda på pedagogers åsikter och erfarenheter inom ämnet. Huvudresultatet visar att motivationen har en stor betydelse för elevers läs- och skrivutveckling. Betydelsefulla faktorer i skapandet av motivation är intresse, anpassa efter individen, bemötande, samspel, samtal, arbetssätt, variation, behov, inre och yttre motivationsfaktorer påverkan och förebyggande motivationsfaktorer.

Ämnesord: arbetssätt, individualisering, inre och yttre motivationsfaktorer, motivation, reflektion, sociokulturellt perspektiv, variation i läs- och skrivundervisningen.

Innehåll

Abstract	3
Förord	3
Arbetsfördelningen	3
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Läroplanen	4
1.3 Elevers motivation till lärande	5
1.4 Syfte och Problemformulering	6
1.5 Uppsatsens vidare disposition	6
2. Teoretiskt ramverk	8
2.1 Lärandeteorier	8
2.2 Sociokulturellt perspektiv	8
2.3 Maslows behovshierarki	10
3. Forskningsgenomgång	12
3.1 Om begreppet motivation	12
3.2 Prestationsmotivation/ skolmotivation	12
3.3 Motivationsarbete	13
3.4 Förebyggande arbete – språkutveckling och lek	13
3.5 Faktorer som påverkar barns skriftspråkliga utveckling	14
4. Pedagogens reflekterande förhållningssätt och professionella uppdrag	17
4.1 Miljöns betydelse	17
4.2 Bemötande och samspel	18
4.3 Problemprecisering	19
5. Metod	20
5.2 Urval	20
5.3 Presentation av intervjuade pedagoger	21
5.4 Etiska överväganden	22
5.5 Genomförande och bearbetning av intervjuer	23
5.6 Validitet och reliabilitet	24
6. Resultatredovisning	26
6.1 Motivation i arbetet med elevers läs- och skrivutveckling	26
6.1.1 Analys	28
6.1.2 Sammanfattning	29
6.2 Uppfattningar av motivationens betydelse	30
6.2.1 Analys	31
6.2.2 Sammanfattning	32
6.3 Motivationsproblem	32
6.3.1 Analys	34
6.3.2 Sammanfattning	35
6.4 Motiverande förutsättningar för elevers olika behov	36
6.4.1 Analys	38
6.4.2 Sammanfattning	39

7. Resultatdiskussion	40
7.1. Metoddiskussion.....	44
7.2 Resultatets konsekvenser för yrkesrollen.....	45
7.3 Framtida forskningsfrågor.....	45
8. Sammanfattning.....	47
9. Referenser	49
10. Elektroniska källor	51
11. Bilagor.....	52

Förord

Vi vill börja med att ge varandra ett tack för bra samarbete och stöttning genom denna uppsats. Tiden har varit kort och intensiv, men också väldigt lärorik. Vi vill också tacka våra familjer för visad förståelse.

Ytterligare ett tack, riktas till de pedagoger som vi har fått lov att intervjua och som på det sätt har delgett oss sina erfarenheter. Utan er, hade inte vår undersökning kunnat genomföras, så stort tack till er!

Sist men inte minst, vill vi tacka vår handledare Paul Strand som varit ytterst hjälpsam och stödjande för oss båda under arbetets gång.

Arbetsfördelningen

Vi valde att dela upp arbetet på följande sätt: Jennie hade huvudansvaransvar för inledning, bakgrund, syfte, metod och arbetsfördelningen, samt innehållsförteckning. Helene hade huvudansvar för teoretiska ramverk och forskningen. Tillsammans har vi sedan gått igenom arbetet och varit överens om innehållet. Resultat, analys, diskussion, slutdiskussion och framtida forskningsfrågor samt genomförda intervjuer har vi gjort tillsammans. Sedan har vi båda transkriberat intervjuerna och kategoriserat intervju svaren och skapat rubriker, för att vidare lyfta fram viktiga faktorer utifrån vårt syfte.

1. Inledning

Detta kapitel inleds med en bakgrund, där vi tar upp varför ämnet är intressant. Efter det, klargör vi vad läroplanen säger om elevers läs- och skrivutveckling och vilket ansvar pedagogerna har gentemot sina elever. I rubriken syfte och problemformulering, berättar vi varför vi har valt att skriva om just detta ämne och varför det intresserar oss. Vi åskådliggör även vår frågeställning. Till sist berättar vi hur arbetets vidare disposition är upplagd.

1.1 Bakgrund

I dagens samhälle krävs det en god läs- och skriv förmåga för att kunna ta del av och orientera sig i den information som samhället och omgivningen ger. Dessutom krävs det att man ska kunna delge och förmedla sig i skrift. Om man saknar förmågan att läsa och skriva finns det risker för att individen hamnar i ett utanförskap. Detta anser vi är viktigt att förhindra, och därför vill vi undersöka hur lärare arbetar med elevers motivation i skolan, beträffande läs- och skrivundervisningen. Vi vill samtidigt göra en djupdykning i litteraturen som finns tillgänglig för att få en förståelse för vad begreppet motivation är och dess betydelse för individen. Vi vill också ta reda på hur man som lärare arbetar för att skapa och vidmakthålla motivationen i läs- och skrivundervisningen. Vi tror att motivationen har en betydande roll för elever som befinner sig i läs och skrivutvecklingen.

1.2 Läroplanen

I detta kapitel redogör vi för vad läroplanen säger angående läs- och skrivundervisningen i skolan och vilket ansvar läraren har för sina elever. Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet förkortas Lpo 94.

I Lpo 94 står det att skolans undervisning ska anpassas efter varje enskild elev. Skolan ska även utgå från elevens förutsättningar och behov, men även från elevens bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper, för att främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Skolan har också ansvaret att upplysa elever och föräldrar om vilka målen är, samtidigt som det är viktigt att ha ett samarbete mellan skolan och barnets hem. Enligt Lpo 94 ska eleven få möjlighet till träning i att samtala, läsa och skriva för att därigenom få en bättre språklig förmåga. Undervisningen i skolan skall baseras på fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet för att kunskapen skall komma till uttryck i olika former. I skolans undervisning ska lärarna försöka fånga elevernas intresse, nyfikenhet och lust att lära. Skolan har även ansvar för att varje elev efter grundskolan kan behärska det svenska språket

och kan lyssna och läsa aktivt, men även kunna uttrycka idéer och tankar i tal och skrift. Läraren ska i undervisningen också utgå från varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande men även i skolans arbete kunna stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter. Undervisningen i skolan ska inbjuda eleven till att arbeta ämnesövergripande (Lpo 94, Skolverket).

1.3 Elevers motivation till lärande

Hur arbetar pedagoger med elevers motivation och hur gör pedagogerna för att behålla elevernas motivation i läs och skrivutveckling i skolan? Frågan intresserar oss och vi anser även att den är viktig inför vår kommande yrkesroll i arbetet med elevernas lärande och utveckling. Vi har valt att rikta oss mot den tidiga läs- och skrivutvecklingen, årskurs F-3, vilket vår undersökning bygger på. Idag vet vi att motivationen spelar en stor roll för individens lärande, men det är inte alltid man reflekterar över vad motivationen innebär i olika sammanhang.

I en artikel i Sydsvenskan, poängterar Peter Gärdenfors, professor i kognitionsvetenskap vid Lunds universitet att ”skolans struktur tar kål på elevernas motivation”. Med detta menar han att det inte finns någon forskning som stödjer skolans uppbyggnad gällande läroplaner, scheman och lektioner, då det gäller elevers lärande. Skolan bygger på traditioner och inte på vetenskap. Gärdenfors talar om att forskningen visar två aspekter som är huvudsakliga för framgångsrikt lärande, motivation och förståelse. Dessa menar han försummas i dagens skola. Det är svårt att behålla motivationen i skolan och det är endast få skickliga lärare som kan se bortom skolans strukturella form och motivera sina elever. Han skriver också att det viktigt att läraren kan skilja på den yttre och den inre motivationen. Den yttre motivationen beskrivs då man gör något för stunden och som kommer att leda till något meningsfullt utan att vara i direkt anknytning till aktiviteten. Den inre motivationen drivs av att man gör något för att tillfredsställa sig själv. Man har upptäckt att yttre belöningar i vissa fall kan skada den inre motivationen, på grund av att det egentligen finns en inre motivation, men med de yttre belöningarna undermineras motivationen. I debatter talas det om skolans betygssystem, som i sig anses som olämplig på grund av att det endast tar hänsyn till den yttre motivationen. Skoldebattens fokus borde istället ligga på hur man kan fånga elevernas inre motivation. I samma artikel lägger Jerome Bruner fram tre betydelsefulla faktorer, vilka är nyfikenhet, kompetens och ömsesidighet. Han menar att människan har en stark naturlig nyfikenhet redan från födelsen. Då man lyckas känner man sig stolt och kan glädjas över sin kompetens. Att

uppnå mål tillsammans med andra bygger på frivillighet, vilket betecknas som ömsesidighet.

Gärdenfors menar att:

Hjärnforskare, kognitionsforskare och erfarna lärare bör samarbeta om hur en modern utbildning skall läggas upp. Kunskap om vad som leder till motivation och förståelse måste bli centrala i lärarnas utbildning (Gärdenfors, 2010)

<http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuellafragor/article648864/Skolans-struktur-tar-kal-pa-elevernas-motivation.html>.

I Myndighet för skolutveckling (2003) beskrivs det hur viktigt det är att faktiskt kunna läsa och skriva. Som enskild person krävs det att man snabbt kan sätta sig in i nya arbetsuppgifter och samarbeta med nya personer. Viktigt är också att man kan läsa instruktioner och meddelanden, samt klara av att göra sig hörd genom skrift. En annan viktig faktor är att kunna kommunicera med hjälp av datorn, så som mail, betala räkningar med mera. Varje individ måste ges möjlighet att kunna kommunicera via fax och elektronisk post, läsa anslagstavlor, ta del av skriftliga meddelanden från företagshälsovården, fackliga organisationer och arbetsgivare med mera. Vidare krävs god läs- och skrivförmåga för att fungera socialt i arbetet, orientera sig i och värdera nyhetsflödet i facktidningar och andra media (Myndighet för skolutveckling, 2003:8).

1.4 Syfte och Problemformulering

Det övergripande syftet med undersökningen är att genom intervjuer ta reda på, hur pedagoger reflekterar kring betydelsen av elevers motivation. Med utgångspunkt i elevers läs- och skrivutveckling. I lärarens professionella uppdrag ingår med stöd av läroplanen att kunna inta ett reflekterande förhållningssätt för att på så vis kunna bemöta och anpassa olika individers möjlighet till lärande. För att lära behöver eleven också något som driver lärandet. Därför anser vi att det är ett högst aktuellt område att undersöka.

Våra frågeställningar är:

- Hur skapar pedagoger motivation i arbetet med elevers tidiga läs- och skrivutveckling?
- Vilken betydelse har motivationen i elevers läs- och skrivutveckling?
- Vilka typer av motivationsproblem kan pedagogerna se?
- Hur skapas motiverande förutsättningar för alla elever?

1.5 Uppsatsens vidare disposition

För den som väljer att läsa vidare, kommer i kapitel 2 att få läsa om olika teorier som vi har valt att koppla till denna uppsats. Efter teoridelen kommer det ges möjlighet att läsa om intressant och relevant litteratur för det valda ämnet. Huvudrubriker i studien är teoretiska ramverk, pedagogens förhållningssätt och professionella uppdrag. Vidare kommer du som läsare finna en metoddel, där vi bland annat kommer ta upp vilken metod vi har valt, vårt

urval av pedagoger och ålder på eleverna i undersökningsgruppen. Hur vi har gått tillväga under våra intervjuer, samt de för- och nackdelar som kan uppkomma vid intervjuer. De etiska övervägandena kommer också att presenteras. Inom metoddelen kommer vi också att berätta hur vi har bearbetat våra intervjuer i en process, från en början till ett slut. Efter metoddelen kommer resultat och analys, där vi redovisar vårt resultat för att sedan analysera det. Avslutningsvis sammanfattar vi resultat och analys, samt reflekterar över vad det är vi har kommit fram till. I diskussionsdelen bearbetar och diskuterar vi vad teorin säger utifrån våra resultat. Hela arbetet avslutas med framtida forskningsfrågor och en referenslista.

2. Teoretiskt ramverk

Vi har i vår studie valt att utgå från ett sociokulturellt perspektiv på barns lärande, vilket innebär att kommunikationen och den språkliga användningen utgör en huvudsaklig faktor i samspelet med andra. Språket är således ett viktigt redskap vilket barnet kan förmedla sina tankar genom. Det språk vi lär oss, färgas av det tankesätt som finns inom den kultur och det samhälle vi växer upp i (Säljö, 2000).

Det teoretiska ramverkets syfte är att erbjuda läsaren en förståelseram utifrån lärandeteori och forskning omkring begreppet motivation samt relationen till de faktorer som påverkar barns skriftspråkliga utveckling.

2.1 Lärandeteorier

Det har under årens lopp funnits olika sätt att se på skolan, undervisningen, lärarens roll och eleven. Förändringarna har bland annat inneburit ett ändrat fokus från den undervisande läraren, till elevens lärande. Denna utgår från den pedagogiska principen som handlar om barnet sett från ett helhetsperspektiv vilket innefattar barnets fysiska, intellektuella, sociala och emotionella utveckling. Barns lärande och utveckling sker oavbrutet i alla sammanhang (Trageton 2006).

2.2 Sociokulturellt perspektiv

Lev Vygotskij föddes i vit Ryssland och levde mellan 1896- 1934. Han var utbildad psykolog och arbetade även som lärare. Hans teori har haft stor betydelse för vår moderna utvecklingspsykologi och pedagogik. Enligt Vygotskij är språket en hjälp för tänkandet och utvecklas i det sociala samspelet. Språket är således en förutsättning för den intellektuella utvecklingen Imsen (2002). Vygotskij delade in individens utveckling i två områden, den biologiska mognaden och förmågan till interaktion med andra. Redan från det att ett barn föds söker hon sig mot sin omgivning genom att kommunicera fysiskt och verbalt Säljö (2000).

Den vidare kommunikativa och sociala utvecklingen sker sedan i ett växelspel mellan biologiska förutsättningar och barnets behov av kontakt med andra och dess aktiva inriktning mot att samspela med personer i omgivningen (Säljö 2000:36).

Säljö (2000) förklarar med anknytning till Tulvistes (1991) tidigare forskning att i ett sociokulturellt perspektiv så är kommunikation och den språkliga användningen den huvudsakliga förbindelsen mellan barnet och omvärlden. Barnet använder sig av intellektuella språkliga redskap som hon har erfarenhet av och lärt i interaktion med andra. Kommunikation

är således förbundet mellan de inre tankarna och den yttre interaktionen med omgivningen. Säljö (2000) beskriver vidare att människan utvecklar hela tiden redskap för att lösa problem inom såväl fysiska som intellektuella områden. Vygotskij menar att redskapen har en speciell funktion i lärandet. Genom användning av redskapen kan individen *mediera* sina kunskaper i olika sammanhang varav det viktigaste medierande redskapet är de tillgångar vi har genom vårt språk. Genom språket kan människan skaffa sig kunskaper och kommunicera med sin omgivning. Språket blir ett betydelsefullt redskap för vår förståelse av omvärlden. Begreppet mediering är därför ett centralt begrepp i en sociokulturell tradition. Genom mediering har vårt tänkande och vår föreställning av världen vuxit fram, vilka har påverkats av, de intellektuella och fysiska artefakter som ingår i vår kultur. I begreppet redskap ingår olika materiella resurser eller så kallat artefakter som vi använder oss av dagligen till exempel datorer, pennor, papper och så vidare.

Vidare redogör Fridolfsson (2008) för att hjälpmedel är självklara och centrala inom sociokulturell teori. På det sätt att all mänsklig kontakt med omvärlden sker med hjälpmedel, i form av språk eller verktyg och dessa fungerar som en ledning mellan individen och verkligheten. Vygotskij menade att samspelet genom det sociala är överordnat individualiteten på det sätt att samhället och gemenskapen rymmer ett kulturellt arv, som är en förutsättning för individens utveckling. Detta kulturella arv kan ses som alla hjälpmedel och kunskap som finns lagrat i samspelet mellan människor, språket och hur detta används, verktyg och andra hjälpmedel som används i alla våra aktiviteter.

Trageton (2006) refererar till Vygotskij som påtalade att barns utveckling har ett samband med den miljö som barnet växer upp i. Säljö (2000) beskriver utifrån ett sociokulturellt perspektiv att lärandet är en ständigt pågående process. Genom olika aktiviteter erhåller människan olika erfarenheter. Lärandet kan förklaras som en naturlig del som sammanbundet med individens sociala erfarenheter samt de intellektuella och fysiska redskap som finns invävt i samhällets funktion. Sociokulturell kompetens och kontroll av de intellektuella och fysiska artefakterna utgår från individens tidigare fysiska och kommunikativa upplevelser.

Fridolfsson (2008) förklarar utifrån Vygotskijs teori om den *proximala utvecklingszonen*, vilket betyder att man tar reda på var barnet befinner sig i sin utveckling, och därigenom kan man vidare ge barnet möjlighet att utvecklas i samspelet med hjälp av en vuxen eller en kamrat, vilka har mer kunskap inom ett lärande område. Svårigheten får inte överstiga barnets

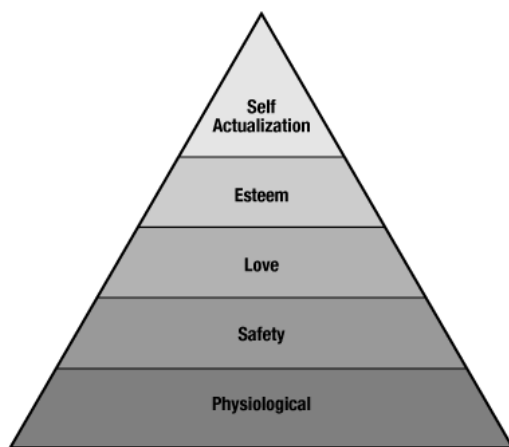
utvecklingsnivå. Säljö (2000) beskriver utifrån ett sociokulturellt perspektiv att det inte finns någon uttalad gräns gällande individens förmåga till lärande och utveckling.

Sträng (2005) beskriver utifrån Vygotskijs teori betydelsen av leken då det gäller utveckling. Vygotskij förklarade att barnet använder sig av yttre föremål för att reglera sina inre processer och jämför relationen mellan leken och utvecklingen med undervisning och utveckling. Vygotskij betonar att leken bildar bakgrunden till en förändring av behov och av medvetande på ett mycket vidare sätt. Leken är källan till utveckling och skapar den potentiella utvecklingszonen

2.3 Maslows behovshierarki

Abraham Maslow levde 1908-1970 som var en amerikansk professor och psykolog, han utvecklade teorin om mänsklig motivation och var skapare av Maslows behovsteori. Han fastslog att människan har vissa behov som är starkare än andra vilka han delade in i fem olika kategorier.

(<http://answer.com/topic/abraham-maslow>).

Maslows behovspyramid, (www.randsinrepose.com/asset/maslow.gif.)

Imsen (2002) beskriver utifrån Maslows teori de fem grundläggande behoven hos individen. Behoven måste ses utifrån ett sammanhang och kan inte separeras från varandra. En viktig aspekt av begreppet motivation är att människan till sin natur är sökande i sitt behov av tillfredsställelse. Det uppstår hela tiden nya behov och önskemål. Utifrån en hierarkisk ordning kommer de primära behoven först och därefter sociala och humanistiska behov. ”De fysiologiska behoven” (s. 281) är de första inom behovsstegen vilka är nödvändiga för att kunna leva. Hunger och törst måste tillfredsställas, innan motivationen för att göra något

annat kan uppstå. När ett barn exempelvis är hungrigt fokuseras tanken på mat, vilket i skolan kan få konsekvenser som svårighet i inlärningsprocessen. Efter det att de fysiologiska behoven blivit tillfredsställda tillkännager sig trygghetsbehoven. Dessa innebär att känna ”säkerhet, stabilitet, beroende, beskydd, behov av att inte känna fruktan, ångest och kaos, behov av struktur, ordning, regler och gränser”(s. 282). De här behoven kan påverka individens sätt att uppträda på och hur människan förhåller sig till sitt liv. ”Behovet av kärlek och social anknytning”(s. 285), kommer på tredje plats i Maslow behovshierarki och de ger sig tillkänna när de första två behoven till viss mån tillfredsställts. Han menar att det inte finns mycket ”psykologisk information om behovet” (s. 285), men å andra sidan finns behovet styrkt genom både litteratur och i samhället vilket talar för att problem kan uppstå om detta behov inte blir tillfredsställt. När individen känner sig trygg är det denna känsla som frambringar behoven. Som förklaring till behovet menar Maslow att människan är en social individ. Kärleksbehov och att känna samhörighet med någon är ett behov som alla har oavsett ålder. Till en början är det den sociala samvaron med familjen, därefter kommer kompisar och olika grupptillhörigheter att bli ett viktigt stöd i den sociala gemenskapen.

”Behovet av uppskattning och positiv självuppfattning” (s. 287), är ett behov som grundar sig i en längtan av en någorlunda positiv uppfattning om sig själv. Människan har behov av att känna en visshet om att hon företräder något gott och positivt och att hon kan åstadkomma något, vilket i sin tur leder till något andra sätter värde på. Detta behov har en huvudsaklig roll i motivationssammanhang. Utifrån behovet finns två betydelsefulla delar, den första är att människan är tillräckligt bra, att ha kunskap om något och att man på egen hand kan uträtta någon arbetsuppgift. Genom detta uppnås en frihetskänsla, kraft och tilltro till sin egen förmåga. För det andra har människan ett önskemål om att ”vara någon” i andras ögon, att vara värdefulla och respekterade av andra. ”Behovet av självförverkligande”(s288) även om de fyra tidigare behoven är tillfredsställda, kan människan ändå känna sig missnöjd. Det som då blir viktigt är att göra något som fungerar för oss och där vi kan dra nytta av våra begåvningar till fullo. Detta handlar om ett behov av själv förverkligande och att utnyttja sina egna resurser i meningsfulla sammanhang. Detta behov går långt utanför de behov som är nödvändiga för att klara livet. Det är när individen lever i ett ”materiellt välstånd” och när man känner sig trygg som behovet av att förverkliga sig själv uppstår.

3. Forskningsgenomgång

Säljö (2000) beskriver lärande som en ständigt pågående process och att all aktivitet som individer gör bidrar till någon form av lärande. Lärande sker således oberoende på var, hur eller i vilket sammanhang aktiviteten äger rum. Därför är det inte möjligt att enbart koppla lärande till specifika händelser som sker i skolan. Det är en bild som skolan skapat, lärandet sker i olika fysiska, sociala och språkliga miljöer. Resultatet av lärandet är något som såväl varje individ som grupp kommer att få användning av på olika sätt i framtiden.

3.1 Om begreppet motivation

Imsen (2002) menar att begreppet motivation definieras på olika sätt, beroende på i vilken kontext det används. Motivation har att göra med både inre och yttre påverkansfaktorer. Imsen (2002) beskriver motivation som något som ger upphov till aktivitet hos människan samt håller aktiviteten igång och som ger tillfredsställelse. Motivation har en viktig funktion när det handlar om: - att förstå människors handlande

Inre motivation

Imsen (2002) beskriver, när någon drivs av en inre motivation, vilket också kallas för ”naturlig motivering” (s. 278) sker en aktivitet. Då barnet utför en aktivitet, lär sig något, hålls arbetsprocess vid liv genom individens intresse för något. Det kan vara något som intresserar i lärostoffet eller händelsen i sig, vilket också kallas för ”sakmotivering” (s. 278)

Yttre motivation:

Imsen (2002) förklarar att den yttre motivationens drivkraft handlar om att en aktivitet eller inlärning hålls igång, i hopp om belöning eller ett uppnåendemål. Aktiviteten blir något som utförs för att nå målet, till exempel städa rummet först för att sedan få leka eller att äta upp maten först och sedan få godis.

3.2 Prestationsmotivation/ skolmotivation

Imsen (2002) beskriver att prestationsmotivation är ett uttryck för den önskan vi har att genomföra något som är bra i relation till något som är av annat värde. Motivationen utgår från en positiv inställning till att själv klara av att göra olika saker och är i första hand inte förenad till någon form av belöning. Prestationsmotivationen hör till gruppen inre motivation, där individen försöker att göra sitt bästa oavsett belöning. När en individ står inför en prestationssituation finns det två påverkansfaktorer - lusten att starta med uppgiften och

rädslan för att misslyckas. I den här situationen uppstår en konflikt mellan dessa två. Lusten att lyckas och att bli färdig med uppgiften gör att man vill ta itu med den, samtidigt som rädslan hindrar, vilket kan leda till att man inte vill göra uppgiften.

3.3 Motivationsarbete

Jenner (2004) beskriver utifrån sin analys, vad motivation och arbetet omkring motivation i skola och utbildning har för betydelse utifrån ett pedagogiskt perspektiv. Jenner beskriver motivation som ett huvudsakligt begrepp i det pedagogiska arbetet och särskild betydelse får det i undervisning av elever i svårigheter. En specifik teori som blir tydlig är att motivation handlar om bemötande. Därför är det viktigt att den som arbetar med motivation har kunskap om vad som bidrar till motivation samtidigt har insikt om vad dålig självkänsla har för betydelse. De faktorer som Jenner tar upp handlar mindre om att bli sedd, det som har betydelse är hur man blir sedd, vilket är grundläggande för bra motivationsarbete. Det är också viktigt hur eleven tolkar, både det man misslyckas med och det som går bra. Några lägger skulden på sig själva och vågar inte tro på att lyckas. Pedagogens tolkning och förväntningar spelar en roll för hur man skapar och vidmakthåller motivationen hos eleverna. Detta kan i sin tur härledas till något som kallas för Pygmalioneffekten, vilket blev känt i slutet av 60-talet då forskningen använde begreppet för att beskriva ”hur förväntningar kan fungera som självuppfyllande profetior” (s. 20). Detta innebär att pedagogen i sitt förhållningssätt har förmåga till en positiv elevsyn med en öppen och lyssnande inställning.

3.4 Förebyggande arbete – språkutveckling och lek

Taube (2007) menar att det är särskilt en pusselbit vid inlärningsprocessen som är av stor betydelse för alla barns läs- och skrivinläring nämligen barnets självbild och självförtroende. Läs- och skrivinläringen påverkas av olika faktorer både barnens inre, dvs. sina medfödda förutsättningar och eller begränsningar. Men även yttre, såsom uppväxtmiljö, föräldrar och syskon eller andra vuxna och barns påverkan, hur barnet har blivit bemött, bekräftat och uppmärksammat i sin kommunikation. Taube (2007) anser vidare att det är viktigt att man redan vid skolstart arbetar för att bygga upp ett gott självförtroende och samtidigt förebygga de problem som kan uppstå vid läs- och skrivsvårigheter. Det handlar om att bygga upp en god klassrumsmiljö och kommunikation med hemmet samt att stimulera barnen i deras språk.

Fast (2008) påtalar dessutom att det inte går att bortse från språkanvändningen utifrån det kulturella sammanhang där den ingår. I begreppet ”family literacy” framhålls familjen, såsom

föräldrar och syskons påverkan samt deras betydelse för barns bekantskap med skriftspråket. Beroende på hur skrivandet och läsandet sker inom familjen skapar barnet olika erfarenheter utav skriftspråket.

Fridolfsson (2008) menar att om vi har som målsättning att kunna se lärandet som en ”röd tråd” vilket ska följa från förskolan och genom hela grundskolan, krävs det kunskap och en kännedom om hur förmågorna övas i förskolan. Detta menar Fridolfsson (2008) är viktigt för att eleverna längre fram ska kunna nå framgång i sitt lärande. Barn är som mest påverkbara för språklig stimulering i tidig ålder vilket innebär att förskolans roll är av stor betydelse för deras fortsatta tal och skriftspråks utveckling. Om insatserna i förskolan förbises kan detta få konsekvenser för eleverna längre fram då bristerna upptäcks. Taube (2007) anser också att det är en fördel att stimulera den språkliga medvetenheten hos barn redan i förskolan. Genom att arbeta med rim och ramsor via leken och att inspirera barnen så att de så småningom upptäcker den språkliga strukturen. I stället för att ställa krav på läsningen får de leka med ord, för att därigenom skapa gynnsammare förutsättningar för den skriftspråkliga utvecklingen. I klassrumsmiljö måste det finnas god tillgänglighet på ”bra böcker” för barn. Läsning och dess innehåll kan användas vidare till en mängd olika aktiviteter som till exempel skriva, samtala, dramatisera. Säljö (2000) beskriver ur ett sociokulturellt perspektiv, kommunikationen och den språkliga användningen vilket skapar en förbindelse mellan barnet och dess omvärld. Genom kommunikationen omkring vad som sker i leken och i samspelet kan barnet genom sin medverkan skapa en förståelse om hur andra individer uppfattar och berättar om händelser. Liberg (2006) menar att barnet i sin lek och i samtal med andra tillägnar sig i hög grad en grund för språkets uppbyggnad vilket utgör en del av ”skolans ljudundervisning”(s. 31).

3.5 Faktorer som påverkar barns skriftspråkliga utveckling

Liberg (2006) beskriver med utgångspunkt i den forskning som finns, vad man i dagens samhälle avser med att kunna läsa och skriva. Liberg menar att det innebär att kunna röra sig i olika textvärldar, att samtala i olika vardagssammanhang, att titta och samtala om bilder, läsa tillsammans, samtala och berätta om det man läst och talat om tidigare. Att kunna delta i mediernas värld d.v.s. TV, böcker, video, dator och att kunna förstå och hantera visuella symboler, att kunna hantera skriftkoden. Kunskap om bokstäver och dess ljud (fonologisk medveten), att kunna koda av med stöd av både ljud och helordsteknik samt ha en metakognitiv förmåga vilket betyder att kunna tala om sina egna framsteg. Utifrån följande

delar innehåll, form och användning sker en samverkansprocess genom hela den skriftspråkliga utvecklingen. Lundberg (2003) anser att lust och glädje har stor betydelse för läsningen och att det krävs att man i skolan får igång en positiv process som leder till framsteg i elevernas utveckling vilket sedan kan byggas vidare på.

Fridolfsson (2008) påpekar följande, om en lärare ska kunna följa och hjälpa ett barn i sin läsutveckling krävs kunskaper om hela läsutvecklingsprocessen. Grunden för de kunskaper som läraren måste ha vetskap om är att läsning består av två delar, läsförståelse och avkodning. Båda komponenterna är viktiga för att kunna tillägna sig en fungerande läsning. Avkodningen måste vara automatiserad för att läsaren ska kunna fokusera på att förstå den text som man läser. Fridolfsson (2008) förklarar med anknytning till Pressley (2002) och Adams (1990) tidigare forskning, att de läsare som måste jobba hårt för att avkoda, har mindre energi över till att förstå innehållet i det som de läser. Detta kan i sin tur leda till att intresset avtar och de inte finner någon tillfredsställelse i att läsa. Fridolfsson (2008) beskriver att den fonologiska medvetenheten är då man har uppnått en insikt om att varje bokstav, vilket också kallas för grafem som hör ihop med ett ljud ett så kallat fonem. Fridolfsson (2008) menar vidare att läs- och skrivinlärning samt fonologisk medvetenhet interagerar med varandra. För att kunna läsa behöver eleven kunna ljuda bokstäver till ord vilket i grunden kallas för en fonem-syntes, det vill säga binda samman bokstavstecken till språkljud. Motsvarighet kan då sägas vara att skrift är en fonemsegmentering det vill säga att kunna koppla rätt språkljud till att skriva rätt bokstavstecken. Genom att barn får rika tillfällen att utöva både läs- och skrivaktiviteter gynnar det dem i deras skriftspråkliga utveckling. Detta överensstämmer med Bråten (2008) som också menar att ordavkodningen bygger på vissa färdigheter, den fonologiska medvetenheten och den ortografiska medvetenheten, vilket är av betydelse för att kunna läsa ut ord som en helhet. Ordförrådets betydelse och grundläggande kognitiva förmågor är kopplade till vårt minne, att komma ihåg ljuden ett så kallat fonologiskt minne och kunna foga samman det man ser med den verbala informationen.

Jönsson (2007) menar att barnet kan få tillträde till fler och längre texter genom högläsningen av en vuxen. Hon menar vidare att när barnet lägger mycket energi och fokus på sin egen läsning kommer de innehållsmässiga frågorna och uppmärksamheten på berättelsen ej i första hand. Genom läsning och samtal tillsammans kan detta öka förståelsen för textens innehåll samt stötta och motivera det individuella läsandet och språkutvecklingen.

Lundberg (2008) anser att det är viktigt att eleverna får skriva mycket och att det ska vara en naturlig del av skolarbetet. Det ska också vara en skolmiljö som stödjer skrivutvecklingen, eleverna behöver också få tillgång till olika strategier och veta varför man behöver kunna skriva. Lundberg (2008) menar också att läs- och skrivundervisningen står i nära relation och stödjer varandra.

Lundberg (2008) påtalar att vissa elever har påtagliga problem med att lära sig stava oavsett om de fått bra undervisning och tränat mycket. Elever som har brister i sin stavning är oftast utmärkande drag för elever med dyslexi. Idag finns särskilda stavningsprogram anpassade för elever med dyslexi. Lundberg (2008) konstaterar dock att problem uppstår då det oftast saknas datorer. Myrberg (2007) menar emellertid att läs- och skrivsvårigheter ibland kan definieras som dyslexi. Det har under många år pågått forskning omkring barn med dyslexi och vad det kan bero på. Ett tydligt samband som man upptäckt är att barn med dessa svårigheter har brister i sin fonologiska medvetenhet, de har alltså svårt för att koppla bokstaven till ett specifikt ljud. Lindell (2006) beskriver i sin sammanfattning av lagar och förordningar gällande elever med svårigheter i skolan att:

Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och hjälpa elever som behöver särskilt stöd och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. (Lagar och förordningar vad gäller elever med svårigheter i skolan särskilt läs- och skrivsvårigheter/dyslexi C. G Lindell 2006:2)

För att komma vidare i sin läsning menar Bråten (2008) att vägen mot en säkrare läsning är förmågan att känna igen ofta förekommande ord och delar av ord, ändelser och böjningsformer. Detta bidrar till att snabbare och säkrare kunna läsa av ord som läsaren träffat på tidigare. Att förstå med hjälp av sammanhanget hör också ihop med lästeknik. Genom sin metakognition kan läsaren utnyttja olika strategier och sin språkliga kunskap och därigenom finna sammanhang som verkar rimliga och stämmer med förväntningarna.

4. Pedagogens reflekterande förhållningssätt och professionella uppdrag

Sträng (2005) anser att lärarens roll är att skapa förutsättningar för varje enskild individ och samtidigt tillvarata barnens olika erfarenheter ur ett lärandeperspektiv. Lärarens roll som ledare och vilken kunskapssyn läraren har är av stor betydelse för elevers lärande. Det är också viktigt att som lärare ha ett reflekterande förhållningssätt. Fridolfsson (2008) hävdar också att det är skolans viktigaste uppgift att samtliga barn lär sig skriva och läsa, det är dessutom en demokratisk rättighet. Vidare menar Fridolfsson (2008) att det är viktigt att läraren har goda kunskaper om läsinlärning och läsutveckling, det innebär också att läraren har kunskap om olika inlärningsmetoder och kan använda dessa utifrån elevernas behov. För elever som av någon anledning inte får möjlighet att tillägna sig skriftspråket kan detta ge förödande personliga konsekvenser. Detta samstämmer med Dysthe (2009) som också påtalar hur viktigt det är med lärarens kunskap och erfarenheter av olika arbetssätt för att få eleverna engagerade och interagera med ämnesinnehållet. Dessutom menar Dysthe (2009) att utan lärarens förmåga av kunskaper och erfarenheter går det inte att generera och utveckla en skapande lärandeprocess.

4.1 Miljöns betydelse

Fridolfsson (2008) understryker att elevers inläring påverkas positivt av en god inlärningsmiljö. Detta klassrum har en varm och positiv anda och en insikt om alla barns individuella behov. Det är också värdefullt att eleverna får uppmuntran och beröm av både lärare och kamrater, vilket i sin tur påverkar elevens självkänsla och motivation. Myrberg (2007) poängterar att barn med vissa svårigheter kan behöva olika insatser och menar att det därför är viktigt att läraren har kunskap om olika svårigheter och samarbetar med olika resurser som kan behövas för att stödja barns lärande och den skriftspråkliga utvecklingen.

Bråten (2008) påtalar vidare, att om eleverna ska kunna utveckla kunskapsdjupet och bredden om det man läst är det viktigt att pedagogen kan stötta med olika typer av texter och anpassa svårighetsnivån. Det är viktigt att uppmuntra läsning både i skolan men också på fritiden. Det är betydelsefullt att ha tillgång till en rik skriftspråklig miljö med olika sorters läs- och skrivaktiviteter. Andra viktiga komplement är också olika datorredskap, pedagogiska program, film, samtal och diskussioner inom olika områden, att besöka bibliotek, museum, bio, teater och olika typer av utställningar kan gynna elevens förförståelse och utveckla deras kunskaper tillsammans med läsningen.

4.2 Bemötande och samspel

Frost (2002) beskriver att det är viktigt att få barnet att tro på att det lönar sig att jobba med sin läsning och att de behåller känslan av inre kontroll och får en tro på sig själva. Då eleven upplever positiva förändringar av sitt eget arbete leder det till ökad motivation. För att skapa en grund för utveckling spelar samarbetet mellan elev och lärare en stor roll. Eftersom elever som haft svårigheter lätt upplever sig rädda för att misslyckas är det av stor betydelse hur eleven blir bemött genom både förståelse och empati. Fridolfsson (2008) anser också att de faktorer som spelar in är vad andra förväntar sig utav eleverna, att eleven har insikt och delaktighet och kan genom sin egen aktivitet som att läsa och skriva förändra situationen. Om inte eleven upplever en förbättring finns det en stor risk att intresset och motivationen går förlorad.

Frost (2002) påpekar, att lärares planering av undervisningen beror på elevens inställning. Genom att utgå från eleven och se var eleven befinner sig, kan undervisningen ske i ett samarbete. Eleven kan då från början få stöttning av läraren och arbeta på en lagom nivå. Då har eleven möjlighet att lyckas! Det är viktigt att läraren fångar upp elevens egna strategier för att finna den nivå som är lämplig. Det finns stora variationer av hur beroende eleven är utav ett ständigt lärarstöd och därför är det viktigt att eleven får tillgång till olika redskap för att på sikt bli mer självständiga. Någon typ av dagboksföring kan hjälpa eleven synliggöra sitt lärande och ta ansvar för kommande arbete. Detta är ett verktyg för att stärka elevens motivation till att läsa. Ju mer intresse och motivation eleven känner desto mer energi kommer eleven att kunna använda till själva läsuppgiften. Det är viktigt att läraren tar reda på vad eleven är intresserad av, för att på så vis använda elevens motivation i läsningen.

Dysthe (2009) menar att det finns ett stort antal elever som inte är delaktiga i olika samtal och diskussioner. Hur kan då det dialogiska klassrummet skapa möjligheter för alla elever? Med tanke på den viktiga språkliga faktorns betydelse för inläring, då elevernas tankar och åsikter är en medierande artefakt för att sammanbinda ny och gammal kunskap är det tvunget att skapa möjligheter för ett lärande där eleverna använder sitt språk aktivt. Det räcker inte med att eleverna enbart lyssnar utan det krävs också att de skriver och talar med varandra. Genom att skriva kan var och en uttrycka sin tolkning och sitt tankesätt, vilket gör skrivandet fördelaktigt, men å andra sidan kan det för de elever som upplever skrivandet som en

svårighet bli en negativ konsekvens. Dysthe (2009) anser ändå att ”skriva – för- att- lära ” är en nödvändighet om alla ska få en aktiv möjlighet i ett inkluderande skriftspråkligt hänseende.

4.3 Problemprecisering

Utifrån vårt syfte, vilket är att ta reda på hur pedagoger reflekterar och arbetar kring motivationens betydelse i läs – och skrivutvecklingens tidiga år, formulerar vi följande frågor.

- Hur skapar pedagoger motivation i arbetet med elevers tidiga läs- och skrivutveckling?
- Vilken betydelse har motivationen i elevers läs- och skrivutveckling?
- Vilka typer av motivationsproblem kan pedagogerna se?
- Hur skapas motiverande förutsättningar för alla elever?

Ovanstående preciserade frågor, är de vi kommer att utgå ifrån i uppsatsens empiriska del.

5. Metod

Vi har utgått både från en litteraturstudie samt en empirisk undersökning med intervjuer. Vi har valt att använda oss av en kvalitativ metod för att ta reda på lärares uppfattningar och erfarenheter kring ämnet. Detta styrks av Patel & Davidsson (2003) som menar att genom kvalitativa intervjuer ges det möjlighet för den som blir intervjuad att uttala sig med egna ord utifrån sina erfarenheter omkring ämnet.

Vi valde att använda den semistrukturerade intervjumetoden, vilket Denscombe (2009) beskriver, är när den som intervjuar har en förberedd förteckning av det som rör ett ämne och utgår från frågor som ska besvaras. Frågorna behöver däremot inte besvaras i den ordning som de ställs och tillåter den som blir intervjuad att förklara sin tankar och berätta mer noggrant om ämnen som tas upp under intervjun. Vi ställde några färdiga frågor kring ämnet, men samtidigt hade vi en flexibilitet att ställa följdfrågor utifrån informanternas svar och tankar. Detta beskriver Denscombe (2009) vidare, att de öppna frågorna tillåter den intervjuade att utveckla sina uppfattningar fritt. Vid semistrukturerade intervjuer är den personliga intervjun en vanlig form, eftersom det endast behövs den som utför intervjun och den som besvarar frågorna. Den är också lätt att ordna eftersom det endast behövs en tid och en plats för att genomföra intervjun. Den personliga intervjun underlättar arbetet med att bearbeta materialet eftersom det endast är svaren från en person, vilket leder till att intervjun är lättare att granska.

5.2 Urval

Från början tillfrågades åtta informanter om de vill ställa upp i en intervju, resultatet blev sex intervjuer. Två av intervjuerna föll bort av olika skäl. Vi är medvetna om att underlaget därför blivit begränsat. Om vi hade haft mer tid och möjlighet, hade vi självklart önskat intervjua fler personer. Att vi endast har sex informanter har inte inneburit ett tunt resultatunderlag. Informanterna har delgett oss båda många och varierande kunskaper och tankar och det är dessa som är av betydelse i kvalitativa undersökningar. Undersökningarna är gjorda på de platser vi bland annat har haft vår verksamhetsförlagda utbildning (VFU). Vi anser att det har varit en fördel för oss att vända oss till de skolor som vi känner till sen tidigare. Detta för att vi är kända för våra informanter och att det var lätt att kontakta dem inför våra intervjuer. En annan fördel är också att vi har kunnat rikta oss mot de som vi vet har kunskap om den tidiga läs- och skrivutveckling som ligger till grund för vår undersökning. Våra intervjufrågor hade inte informanterna tillgång till innan vårt bestämda möte, vilket är en fördel från vår sida.

Informanterna hade på detta viset inte kunnat förbereda sig alls, utan hade bara möjlighet att svara på frågorna när vi ställde dem. Med den informationen vi har erhållit, har vi gjort vårt yttersta för att genomföra denna undersökning. Det vi undersöker genom intervjuerna, är informanternas reflektioner och arbetssätt kring elevers motivation, i elevers tidiga läs- och skrivutveckling.

Vi valde att intervjua pedagoger som har klasser mellan årskurs F-3, eftersom vi ansåg det relevant att välja pedagoger med erfarenhet av och som arbetar med elever i den tidiga läs- och skrivutvecklingen. Alla pedagoger som vi intervjuat, arbetar i den södra delen av Sverige. De pedagoger vi valde, har vi haft kontakt med någon gång tidigare, men i andra ärenden, till exempel Vfu, den verksamhetsförlagda utbildningen, studiedagar med mera. Därför kändes det naturligt att ta kontakt med dessa pedagoger. Att pedagogerna visste vilka vi var bidrog till att dessa ställde upp på intervjuerna, vilket någon påpekade, att de troligtvis inte gjort annars på grund av tidsbrist. Tidspressen som pedagogerna hade berodde mycket på utvecklingssamtal och omdömen som ska göras innan jul. Alla pedagoger hade erfarenhet av läs- och skrivutveckling och har arbetat med detta mellan 4,5 och 40 år. I samtal med lärarna instämde de alla att läsning och skrivning ingår i allt, oavsett ämne. Lärarnas ålder har varierat mellan 27-62år.

5.3 Presentation av intervjuade pedagoger

Pedagog 1 är 33 år, utbildad förskolelärare och har arbetat som pedagog i tio år. Pedagog 1 tog examen år 2000. Pedagog 1 har gått en specialisering som heter barn i behov av särskilt stöd, samt en ytterligare kurs som heter ledarskap och organisation. I nuläget arbetar pedagog 1 som förskolelärare, men har även erfarenhet av fritidshem och förskola inom F-6 verksamhet.

Pedagog 2 är 57 år, utbildad lågstadielärare årskurs 1-3. Pedagog 2 har arbetat som lärare i 32 år, samt har behörighet att undervisa årskurs 4-6 i matematik och musik. Pedagog 2 har gått en mängd olika kurser, men ingen längre påbyggnadsutbildning.

Pedagog 3 är 27 år och har gått utbildningen Barnets lärande, lärandets roll. Pedagog 3 har svenska och samhällskunskap som inriktning för åldrarna 6-12 år. Pedagog 3 har arbetat i 4,5 år, har även gått en kurs för ett år sedan om Pilen, som är ett material som de jobbar med i svenskan.

Pedagog 4 är 49 år och har arbetat i 25 år. Pedagogen är utbildad lågstadielärare och har en lång erfarenhet av läs- och skrivutveckling.

Pedagog 5 är 62 år och är utbildad lågstadielärare med 40- års erfarenhet inom årskurs 1-3. Pedagogen har även gått kompletterande utbildning till läs- och skrivutvecklare inom skolverkets regi. Pedagogen har också alltid handlett lärarstudenter.

Pedagog 6 är 37 år gammal och har arbetat 15 år i årskurs 1-6. Pedagogen gick lärarprogrammet med inriktning svenska, samhällskunskap och bild.

5.4 Etiska överväganden

Viktigt att tänka på, är att ställa de forskningsetiska frågorna inför och under kvalitativa intervjuer. För att det inte ska bli några etiska missförstånd när vi skriver arbetet, har vi tydligt talat om för informanterna hur vi gått tillväga med vår undersökning. Vi har även talat om för våra informanter vad vår undersökning ska handla om. För att detta ska hanteras på bästa sätt har vi tydliggjort för våra informanter att vår avsikt inte är att sätta prov på deras kunskaper, arbete eller verksamhet. Vi var noga med att förklara vårt syfte med den här undersökningen, vilket är att ta reda på hur pedagoger reflekterar kring motivationens betydelse i elevers läs – och skrivutveckling. Vi kommer att referera till informanternas svar utifrån våra intervjufrågor i vår analysdel.

Vi har under vårt arbete utgått ifrån Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (2002) (www.vr.se), vilka anger fyra huvudkrav för skyddandet av individen i forskningssammanhang. Huvudpunkter är följande:

Informationskravet: Här lämnar man ut information om varför undersökningen görs. Deltagarna ska även få information om att undersökningen är frivillig, vilket gjordes vid första kontakten med informanten och även i början av varje intervju. Vi berättade för våra informanter om vad som skulle undersökas i god tid och varför vi gjorde detta. Vi berättade även hur deras svar skulle hanteras och att vi skyddar deras identitet. Varje pedagog är således skyddad genom ett kodnamn, P1, P2, P3, P4, P5 och P6.

Samtyckeskravet: deltagarna i undersökningen har rätt att själva bestämma om de vill vara med och delta. De medverkande ska när de vill kunna avbryta sin medverkan i intervjun. Vi tillfrågade informanterna om medverkandet i undersökningen och de kunde fritt tacka nej till att delta. När vi kontaktade informanterna upplevde vi att alla tackade ja till deltagande helt frivilligt, trots deras tidsbrist.

Konfidentialitetskravet: personers identitet som är med i en undersökning ska inte vara synliga för andra. Detta har vi varit mycket tydliga med att berätta för våra informanter inför varje intervju. Därför har vi valt att ha kodnamn på alla informanter, P1, P2 och så vidare.

Nyttjandekravet: Uppgifter som är insamlade från enskilda personer ska endast användas i ett forsknings samband. Vi har givetvis informerat våra informanter om detta. Vi har även talat om för dem att deras svar endast kommer att användas i denna uppsats och när den är godkänd kommer inspelningarna och utskrifterna att förstöras.

5.5 Genomförande och bearbetning av intervjuer

Vi började med att ta kontakt med de personer vi ville intervjua. Det gjordes antingen via personlig kontakt, telefon eller mail. När vi hade fått ett godkännande av informanten så bestämdes en plats, datum och tid för genomförande av intervjuerna. När intervjuerna gjordes informerade vi om vårt syfte med arbetet och vad vi önskade att undersöka. Vi bad också om ett godkännande om att få spela in intervjun. Alla informanterna gav sitt medgivande till detta. Enligt Patel & Davidsson (2003) är det viktigt att klargöra syftet med intervjun.

Vi valde att använda oss av en I phone vid inspelningarna. Vi är väl medvetna om att det finns både för- och nackdelar med inspelade intervjuer. Enligt Patel & Davidsson (2003) är fördelarna med en inspelad intervju att det endast krävs en enkel utrustning, samt ger en djupgående och detaljerad information kring ämnet. Nackdelarna som finns vid denna metod, är att man inte ser personens mimik eller kroppsrörelser när man sammanställer intervjun hemma. En annan nackdel kan vara att personen som blir intervjuad inte kan slappna av på grund av ljudinspelningen. Många kan känna sig nervösa och obekväma i denna roll.

Under intervjuerna, ställde en av oss intervjufrågorna samtidigt som den andre skrev stödanteckningar. Stödanteckningarna valde vi att göra ifall något skulle gå fel med tekniken eller om ljudkvaliteten skulle vara så dålig att svaren var svåra att uppfatta. När intervjuerna

var klara på fältet, åkte vi hem och lyssnade noga på det inspelade materialet för att skapa oss en helhetsuppfattning omkring innehållet, där efter transkriberade dessa.

Patel & Davidsson (2003) menar att löpande analyser är praktiska att göra då man arbetar med en kvalitativ undersökning, till skillnad från kvantitativa undersökningar då man oftast väntar med att bearbeta materialet tills allt är insamlat. Efter alla intervjuer och transkriberingar blev det ett stort material att kunna arbeta vidare utifrån. För att få grepp om materialet började vi sortera innehållet för att först kunna urskilja likheter och skillnader i informanternas svar. Efter att det var gjort, kategoriserade vi de olika delarna som var intressanta utifrån våra frågeställningar och vårt syfte. Vi gjorde en matris för att lättare kunna sortera och kategorisera informanternas svar, tillsammans med frågeställningarna har vi sedan ytterligare förtydligat informanternas uttalanden, vilket sedan låg till grund för vår analys. Analysen har sedan bearbetats grundligt utifrån resultaten och därefter sammanfattats. Den sammanfattade analysen har sedan utgjort grunden för resultatdiskussionen.

”Syftet med en fenomenografisk analys riktas mot hur fenomen i omvärlden uppfattas av människor” (Patel & Davidsson, 2003:33).

5.6 Validitet och reliabilitet

Vår undersökning blir meningslös om inte det finns en koppling till kunskaper, denna koppling kallas för validitet, vilket betyder att det som ska mätas verkligen mäts. Om det som mäts är tillförlitligt, kallas det reliabilitet. Det finns många faktorer som påverkar tillförlitligheten och spelar en stor roll vid en intervju. Det kan vara den miljö som den intervjuade personen befinner sig i eller personen som intervjuar informanten Kvale, (2009). De personer som vi valde att intervju fick själva välja en tid och plats, detta för att de skulle känna sig så bekväma som möjligt inför intervjun. Fem av sex intervjuer utfördes på deras arbetsplats och en intervju gjordes hemma hos en av pedagogerna, detta gjordes på grund av att det passade personen i fråga bättre vid det tillfället. Under samliga intervjuer upplevdes en god intervjusituation.

Trost (2005) menar att mätningen av en intervju ska vara pålitlig och att alla intervjuer ska göras på samma sätt så att den blir likartad för alla informanter. I vår undersökning, har alltid samma person intervjuat pedagogen och den andra av oss har antecknat och skött inspelningen. Detta gjordes för att alla intervjuer skulle bli så likartade som möjligt, och

därigenom gavs samliga pedagoger samma utgångspunkt och förutsättningar. Trost (2005) påstår att kvalitativa intervjuer görs för att få reda på vad informanten menar med eller hur informanten uppfattar ord eller företeelser. Vi vill i vår undersökning ta reda på hur pedagoger reflekterar kring betydelsen av elevers motivation i läs- och skrivutvecklingen.

Pedagogerna vi valde att intervjua är verksamma inom området och arbetar dagligen med läs- och skrivutveckling i olika former, i årskurs F-3. Alla pedagoger har också en lärarexamen. Svaren vi fick av pedagogerna, utifrån våra frågor, speglar verkligheten och ger oss därför pålitlig information. Denscombe (2009) hävdar att begreppet validitet handlar om hur data reflekterar sanningen och verkligheten, men även hur det täcker väsentliga frågor. Från början var det meningen att vi skulle haft intervjuat åtta pedagoger, men eftersom pedagogerna inte hade möjlighet av olika skäl och vår tid med denna undersökning var kort, bestämde vi tillsammans med vår handledare att de resterande sex pedagoger utgjorde tillräckligt med material. Utifrån de svar som vi fick från våra pedagoger, anser vi att vi fick ett ordentligt material att utgå ifrån och därför tror vi inte att svaren skulle skilja sig åt i större utsträckning och på så vis anser vi att det inte påverkat vårt resultat.

Svenning (2003) menar att frågemetoden är känslig när det gäller validiteten för undersökningen. Frågorna kan ibland vara otydliga, vilket kan leda till att intervjuaren kan styra informanterna med egna värderingar. Våra frågor som ställdes vid intervjuerna anser vi var tydliga för informanten, vilket ledde till konkreta svar. Frågorna var öppna, vilket gjorde att pedagogerna själva kunde tala fritt kring frågan.

Utifrån studiens syfte och frågeställningar diskuteras under kommande rubrik om pedagogernas reflektioner av motivationens betydelse i arbetet med elevers läs- och skrivutveckling och ifall det överrensstämmer med den forskning som gjorts tidigare inom området.

6. Resultatredovisning

I detta avsnitt har vi sammanställt informanternas svar utifrån våra frågeställningar och syftet med vår undersökning. Utifrån informanternas svar på våra intervjufrågor har vi sedan formulerat sammanfattande rubriker, som växt fram ur informanternas svar. Informanternas beteckning i undersökningen har vi bestämt ska vara P1, P2 och så vidare. Numret är 1 - 6 vilket anger antalet pedagoger som blivit intervjuade och bokstaven P står för Pedagog.

6.1 Motivation i arbetet med elevers läs- och skrivutveckling

Intervjufråga 1: Hur skapar du som pedagog motivation i det pedagogiska arbetet med läs och skrivundervisning?

Pedagog 1 låter sina elever få uppdrag att jobba med. Uppdragen ska vara spännande, aktuella och roliga, dessutom ska eleverna leka fram lärandet. Pedagogen använder Trulle i sin undervisning och säger att eleverna är intresserade och lyssnar aktivt på berättelser om Trulle. Genom berättelsen använder eleverna sin fantasi, då en del tror att Trulle existerar på riktigt, medan vissa elever dock säger att Trulle bara är en docka. ”Jag tycker att man ska få ha kvar sin fantasi”, uttalar Pedagogen. I sin undervisning använder pedagogen Bornholmsmodellen och anser att den ger mycket språkträning, rim och ramsor och något som återkommer varje dag. Pedagogen berättar att ettorna är med på gemensamma samlingar och får därigenom känna sig större och ta ansvar. Vidare berättar pedagogen att arbetssättet och innehållet ska vara varierat. I början används bara rim, eleverna arbetar också med meningar och tittar gemensamt på bilder. Eleverna får även intervjuas varandra på ett lekfullt sätt säger pedagogen.

Pedagog 2 anser att flertalet elever redan är motiverade när de kommer från förskolan och den motivationen ska man ta vara på, men även elevernas vilja är något som ska användas och som ska byggas vidare på. ”Det är viktigt att hitta elevernas intresse”, det kan handla om djur, traktorer eller något annat som eleven har intresse av. Pedagogen påtalar att en del elever kanske inte är så intresserade när de börjar årskurs 1, ”då gäller det att motivera dem”. I början av termin samlar pedagogen sina elever och samtalar om, varför det är viktigt att kunna läsa och skriva. ”Man ska vara lyhörd, samtalet kan leda till nyfikenhet och lust”. Det är viktigt att eleverna inte får för svåra uppgifter i början, därför är det ibland bättre med att

börja på en lättare nivå som eleverna känner att de klarar av. ”I börjar är det viktigt att det inte är för jobbigt”. Att ge eleverna beröm kan skapa motivation, menar pedagogen.

Pedagog 3 anser att variation i arbetet är viktigt och att alla har olika förutsättningar. Pedagogen jobbar ofta utifrån olika projekt som innehåller både läs- och skrivmoment. Eleverna jobbar utifrån projekt där arbetssätten varierar, det finns ett schema att följa. Pedagogen påbörjar projektet genom att först läsa, sen får eleverna själva tänka vidare och skriva en egen fortsättning. ”Detta tycker eleverna är kul oavsett om de har lätt eller svårt för sig”.

Pedagog 4 bjuder på sig själv och tycker det är viktigare hur barnen lär, än vad de lär. Pedagogen anser att undervisningen ska vara lustfylld och tydlig. Det är också viktigt ”att man får med sig barnen” och att det blir spännande för dem, men även att eleverna får se sitt lärande, ”för det gör att man vill lära sig mer”. Undervisningen ska vara tydlig för eleverna, så att de ser och förstår vad de lär sig, men det ska även finnas en mottagare som antingen lyssnar eller pratar med eleverna. Det är viktigt att eleverna tycker att skolan är för deras skull och inte bara för fröken. Pedagogen anser att samtal och genomgångar är viktiga i undervisningen, samt att undervisningen ska vara rolig, spännande och inspirerande, eleverna ska också förstå att det är viktigt och nyttigt med kunskap. Pedagogen använder sig av ett varierat innehåll och arbetssätt, blandar olika material, eleverna får skapa, dramatisera och skriva i undervisningen. Det är viktigt att komma ihåg att det är lärarna som har kunskapen om elevernas lärande, säger pedagogen.

Pedagog 5 anser att det är väldigt viktigt att skapa motivation i läs- och skrivundervisningen, eleverna måste vara motiverade från första början. ”Barnen måste få lyckas för då tycker de att det är roligt”. Alla elever är på olika nivåer, vilket även synliggörs genom läs- och skrivdiagnoser som utförs i årskurs 1. Pedagogen anser att diagnoser är bra, eftersom detta ger en bild av den nivå eleven ligger på, samt vilka förkunskaper som finns hos eleven, men samtidigt måste man vara riktigt lyhörd och lära känna varje elev. Pedagogen säger att det är svårast med de elever som har begränsat med förkunskaper och som inte visar något intresse, viktigt är då att uppgifterna är lagom svåra. När kunskaper finns hos eleven skapas intresse, säger pedagogen. De intressen som pedagogen kan se att eleverna har kan till exempel handla om, bokstäver, familj, djur men även andra saker. Pedagogen säger att det är viktigt att hitta det som intresserar varje barn. ”Bygga på intresse, fånga dem på det sättet”. Pedagogen säger också att pojkar som är födda sent på året, har ibland svårare med läs- och skrivutvecklingen,

då är det i allra högsta grad viktigt att ta reda på elevernas intresse för att kunna stötta dem i deras läs- och skrivutveckling. Det finns många pojkböcker som är anpassade med många bra saker, böcker inspirerar, till exempel ”den höjdrädda örnen Örjan”. Pedagogerna säger sig inte utgå från någon särskild modell i sin undervisning, utan anpassar efter eleverna. Lusten och glädjen är viktigast i läs- och skrivutvecklingen, säger pedagogerna.

Pedagog 6 säger att detta är en jättestor fråga, eleverna måste vilja lära sig, eleverna måste också få känna att det är något som de behöver och vet att de får användning av. Pedagogerna uttrycker att det är viktigt att eleverna får skriva mycket och kommunicera med varandra för att på så vis känna att språket ger något. ”De vill oftast berätta för någon annan”. Pedagogerna använder sig av uppgifter som är lätta för att eleverna ska känna att de lyckas, eleverna ska känna sig duktiga och att läs- och skrivundervisningen ska bygga på att eleverna känner att det är något som de klarar av. Pedagogerna säger att eleverna får själva välja böcker, oftast väljer de rätt nivå och känner vad som passar. Det är viktigt att det finns gott om material som är spännande och lockande för eleverna. Pedagogerna säger att de elever som har svårigheter i den skriftspråkliga utvecklingen får jobba med datorn och använda flera olika material, till exempel skriva av på datorn, pussla ihop och klistra in. ”Det går lättare med läsinläringen när man har jobbat med språklig medvetenhet i förskolan”.

6.1.1 Analys

I analysen har vi sammanställt pedagogernas uttalanden utifrån våra intervjufrågor. Vi har utifrån dessa valt att göra sammanfattade rubriker som belyser vår undersökning.

För att skapa motivation har pedagogerna uttalat sig om begrepp som pedagogerna definierar med motivation samt olika faktorer som påverkar och stimulerar motivationen i arbetet med läs- och skrivutveckling. Samtliga pedagoger anser att det är viktigt att ta till vara på elevernas intresse. Vilket P2 bekräftar genom att uttrycka ”*det är viktigt att hitta elevernas intresse*” (P2). I leken anser P1 att finns det möjlighet för pedagogerna att fånga olika intresseområden ”*det ska vara lite spännande, nytt, roligt och de ska få leka fram det*”(P1). Dessutom anser P5 vidare att det är viktigt att pedagogerna lär känna varje elev och att lyssna på eleverna för att ta tillvara på deras intressen, det kan till exempel handla om bokstäver, familj och djur. Genom att samtala med eleverna och vara lyhörd, säger P2 att ”*samtalen kan leda till nyfikenhet och lust*” (P2). Tre av pedagogerna anser att det är betydelsefullt att eleverna tycker att det är viktigt och nyttigt med kunskap. P6 påtalar vikten av att ”*eleverna måste vilja lära sig*”(P6). Vidare säger pedagogerna att eleverna måste känna ett behov av att

lära och att eleverna vet att de får användning av sitt lärande. Dessutom påtalar P4 att eleverna måste "se" och förstå sitt lärande för att vilja lära sig mer. Samtliga pedagoger förespråkar variation i läs- och skrivundervisningen. Fem av sex pedagoger påtalar också att det är viktigt att eleverna får läsa och skriva mycket, pedagogerna utgår inte från någon specifik metod utan anpassar efter elevernas behov. P5 anser att det är viktigt att eleverna får lyckas, för då tycker eleverna att det är roligt. P6 påpekar vidare att det är betydelsefullt att eleverna märker att de klarar uppgiften och känner sig duktiga. P3 använder sig av olika projekt där eleverna är delaktiga i sin läs- och skrivutveckling. P4 blandar olika material och varierar sin undervisning genom att eleverna får skapa och dramatisera. P5 använder böcker som inspirerar i undervisningen och menar att "lusten och glädjen är viktigast i läs- och skrivutvecklingen"(P5), medan P1 jobbar mer med den språkliga medvetenheten i ett förberedande syfte för att stimulera läs- och skrivutvecklingen. Det som också skiljer P1 från de övriga pedagogerna är att P1 även använder Bornholmsmodellen, vilken bygger på språkträning genom rim och ramsor och att det sker något återkommande varje dag. Genom att arbeta med språklig medvetenhet i förskolan bekräftar P6 att det går lättare med läsinläringen. P2 anser att, *"det är viktigt med beröm för att skapa motivation"*.

6.1.2 Sammanfattning

För att skapa motivation har pedagogerna uttalat sig om begrepp som pedagogerna definierar med motivation samt olika faktorer som påverkar och stimulerar motivationen i arbetet med läs- och skrivutveckling. Den centrala faktorn som synliggörs i analysen, i skapandet av motivation i elevers läs- och skrivutveckling handlar i hög grad om pedagogernas bemötande och samspel med eleverna. Genom att pedagogen lyssnar, samtalar, ser och lär känna eleverna, kan pedagogen ta reda på elevernas intressen. Därigenom läggs grunden för att skapa motivation. Pedagogerna kan då skapa möjligheter genom att bygga vidare på elevernas intressen och på så vis ges goda förutsättningar för elevernas läs- och skrivutveckling. Läs- och skrivundervisningen ska utgå ifrån elevernas intresse och behov samt att det ska finnas gott om olika sorters material, vilket ger eleverna goda förutsättningar att lyckas och att känna sig duktiga i sitt arbete. En annan faktor som framkommer är betydelsen av att synliggöra elevernas lärande, flera pedagoger uttrycker sig om att det är viktigt att eleverna blir medvetna om sitt lärande och att eleverna förstår vad de gör och vet vad de ska använda sitt lärande till. Ytterligare en annan väsentlig faktor som synliggörs är, vägen till lärande, pedagogen står för ramen, vilket kan sägas utgöra en form av trygghets faktor. Innehåll och arbetssätt varierar och anpassas efter elevernas individuella förutsättningar vilket de flesta pedagogerna

bekräftar genom att de inte utgår från någon specifik metod. Viktiga motivationsbärande faktorer som pedagogerna framhåller och uttrycker sig om i elevernas läs och skrivutveckling är, betydelsen av elevernas lek, lust, nyfikenheten, spänning, glädje, förståelse, behov och pedagogens bekräftelse. Dessutom framhålls den språkliga medvetenheten som betydelsefull faktor för elevernas läs- och skrivutveckling.

6.2 Uppfattningar av motivationens betydelse

Intervjufråga 2: Vilken betydelse uppfattar du att motivationen har för elevers tidiga läs- och skrivutveckling?

Pedagog 1 anser att motivationen har en stor betydelse för elevers tidiga läs- och skrivutveckling, har eleverna inte någon motivation, har de svårt för att följa med i undervisningen. Pedagog 1 hävdar att det är pedagogens roll att få motiverade elever. ”Det är nästan lättast i den här åldern, de vill ju lära sig saker”.

Pedagog 2 säger att motivationen har en stor betydelse, ”den är jätte viktig”, om motivationen saknas påverkar det läs- och skrivutvecklingen.

Pedagog 3 anser att motivationen betyder allt i elevernas lärande. ”Har de ingen egen motivation kan de heller inte lära sig”. Det är viktigt att ge eleverna goda förutsättningar, men om eleverna inte har viljan och motivationen kan de inte lära sig heller, säger pedagog 3.

Pedagog 4 säger att motivationen är otroligt viktig. ”Inläring bygger på att man är motiverad”. Det är svårt att tillgodogöra sig kunskap om motivationen saknas, både den inre – och yttre motivationen är viktigt. Pedagog 4 säger att, för de små eleverna har det inte samma betydelse, ”för de är redan så motiverade och vill så gärna lära sig”. De små elevernas verklighet består mer utav nuet, till skillnad från de äldre barnen. Det är viktigt att påminna eleverna om att de ska tro på sig själva i det de gör, säger pedagog 4.

Pedagog 5 anser att motivationen har en stor betydelse och menar att skolan ska vara rolig, ”men inte bara cirkus och kalas”. Det är viktigt att eleverna lyckas med att läsa och skriva och att det ska vara roligt, viktigt är också att variera sitt arbetssätt. Om eleverna lyckas i sitt arbete tycker eleverna att det är roligt samtidigt. Pedagog 5 anser även att självförtroende är betydelsefullt och påpekar samtidigt vikten av att eleverna ska känna glädje och stolthet i det eleverna gör.

Pedagog 6 anser att motivationen har en mycket stor betydelse för elevers läs- och skrivutveckling. Pedagogerna menar att om eleven inte ser någon användning av sin kunskap, får eleven svårigheter att jobba vidare eftersom eleverna inte ser någon mening med sitt arbete. När några elever i gruppen fungerar som drivkraft och motor får det en positiv betydelse för motivationen och på så vis stöttar eleverna varandra framåt. Saknas ”motorn” händer inget och det blir svårt att komma vidare. ”Lärarens roll blir aldrig så stark som när barnen driver”. Pedagogerna anser att eleverna ska klara av att läsa före oktoberlovet, detta är pedagogens målsättning. Blir skillnader för stora i elevernas läs- och skrivutveckling anser pedagogerna, att konsekvenserna kan resultera i dåligt självförtroende hos eleven. Ibland finns det några elever som skulle behövt ett extra år i förskoleklass, eftersom det skulle gynna elevens förkunskaper och utveckling, säger pedagogerna.

6.2.1 Analys

Samtliga pedagoger anser att motivationen har stor betydelse för inläringen. Faktorer som framgår av resultatet visar att både yttre och inre faktorer spelar en viktig roll för motivationen. När eleven har en låg motivation kan det bli ett sämre lärande och visa sig genom dåliga resultat, svårigheter att hänga med samt ett dåligt självförtroende. P2 säger att *”är de inte motiverade blir det heller inte så stora framsteg”*(P2), det kan också bero på att eleven har svårt för något. Pedagogerna måste ge goda förutsättningar för att stärka elevens lärande, genom att hitta motiverande faktorer som kan påverka elevernas läs- och skrivutveckling positivt. Med detta menar P3, att man kan anpassa uppgifterna för eleverna, *”då kan man ju göra det lättare för eleven om man som pedagog ger barnet en lättare uppgift”*(P3). Pedagogens tro och tillit på elevernas förmåga att lyckas blir en motiverande faktor som stärker elevernas tro på sig själva. P6 uttalar sig om att, *”alla barn ska lära sig att läsa till oktober lovet, det är mina förväntningar”*. Vad som också har betydelse för motivationen är att *”de ska lyckas med att läsa och skriva och det ska vara roligt”* hävdar P5. Tre av pedagogerna anser att självförtroendet har en stor betydelse för den inre motivationen, vilket P4 bekräftar *”barnen ska också tro på sig själva och att de kan, det är jätte viktigt att påminna dem om!”*(P4). Samspelet som påverkar motivationen är enligt P6 *”när några i gruppen fungerar som drivkraft och motor får detta en avgörande betydelse för motivationen i gruppen, eleverna stöttar varandra”*(P6). En god motivation ger lust och glädje samt en vilja att lära.

6.2.2 Sammanfattning

Motivationen har en stor betydelse för elevers läs- och skrivutveckling. All inläring påverkas på olika sätt av motivationen. Några framträdande drag som har påverkan på elevernas motivation är pedagogernas uppfattning av elevernas inre begränsningar och förutsättningar samt yttre påverkansfaktorer. Det kan handla om att eleven har vissa svårigheter vilka i sin tur kan påverkas av yttre faktorer som exempelvis den miljö eleven befinner sig i och vilket bemötande eleven får. När eleven har en låg motivation kan det skapa stora problem för elevens inläring och utveckling av kunskaper, samt bidra till en sämre självkänsla. Pedagogerna har en betydande roll för skapandet av motiverande förutsättningar för eleven, men även elevgruppen har betydelse för motivationen. De yttre faktorerna kan få konsekvenser för elevens inre motivation och därför är pedagogens bemötande och samspel med eleven en huvudsaklig faktor. Dessutom är det en betydande faktor hur pedagogerna individualiserar olika uppgifter som i sin tur kan stimulera elevens inre motivation.

6.3 Motivationsproblem

Intervjufråga 3: Vilka typer av motivationsproblem ser du som pedagog i läs- och skrivundervisning?

Pedagog 1 berättar att det finns skillnader mellan eleverna när de börjar i skolan. ”eleverna är väldigt olika när de kommer”. Det som skiljer är att några är långt framme i sin utveckling medan vissa inte kommit så långt. Pedagogerna säger att det märks en skillnad i elevernas utveckling om de varit inom någon barnomsorg med andra barn tidigare. Pedagogerna kan se att det finns elever som vill göra mycket, men att de kan bli lidande i stora grupper, ”om man inte hinner tillgodose dem direkt då de ”spinner” och får vänta”. Orsaken till elevens bristande motivation kan ske på grund av pedagogens bristande tid, att inte hinna tillfredsställa elevens behov. Det kan också bero på den ”motorn” som är igång, eleverna är väldigt olika. Pedagogerna kan se att vissa elever får anstränga sig för att bli motiverade, de tar mer av pedagogens tid, medan andra elever är mer självgående.

Pedagog 2 menar att eleverna tycker att det de sysslar med är komplicerat och ansträngande. Det kan också bero på att eleverna har föreställningar om att de inte är i behov av det som ska läras. Pedagogerna påpekar också om steget blir för stort i elevens utveckling kan det minska motivationen. Pedagogerna använder ingen specifik metod utan gör val utifrån vad som passar eleven, ”det är viktigt att man anpassar efter barnet”. Pedagogerna är övertygade om att först utgå från att se eleven och anpassa därefter. ”Eleverna lär sig på olika sätt”, några skriver först

andra tvärt om. Pedagogen berättar att det inte finns några särskilda specialresurser anställda, utan det görs en bedömning varje läsår utifrån vilka behov som finns och i vilken utsträckning de behövs. Pedagogerna kan se att de elever som går ifrån den ordinarie undervisningen i klassen för att få individuelltstöd har i de flesta fall tyckt att det är intressant och roligt. Några elever har ansett det vara sådär.” Men för det mesta tycker de flesta att det är skönt att gå ifrån har jag upplevt det i alla fall”. Pedagogerna anser att det är viktigt med olika hjälpmedel, ”Kompensatoriska hjälpmedel förespråkar jag starkt”.

Pedagog 3 säger att vissa elever bara vill vara ”coola” vilket de visar genom att tycka att allt är tråkigt, ” det smittar lätt till andra kompisar i klassrummet”. Det finns också de elever som har svårt för något och upplever det är tråkigt på grund av det. De elever som pedagogerna ser har svårighet med läs- och skrivutvecklingen försöker trots allt göra sitt bästa. ”De vill och kämpar, medan de som är coola inte har direkt några svårigheter”. Pedagogerna anser att motivationen inte har med att göra med om eleven har det lätt eller svårt för sig, utan att det snarare handlar om status.” De vill vara coola eller inte”, några elever gör så lite som möjligt medan andra kämpar. Pedagogerna anser också att motivationen påverkas av familjen, kompisar, bakgrund, läraren med mera.

Pedagog 4 anser att det är viktigt att påbörja med att skriva tidigt och att skriva mycket och ofta, samt om olika saker, samt att barnen skriver till en mottagare. Det är även viktigt att tala om för eleverna att alla kan! Pedagogerna menar vidare att det också är viktigt med beröm. ”Det lyfter barnen”. Pedagogerna använder sig av tankekartor, individualiserar och anpassar efter eleven. Vet pedagogerna att eleverna kan påpekar pedagogerna fel, de så kallade ”slarvfelen”. I trean kontrolleras, punkt, kommatecken och mellanrum. Pedagogerna påpekar att arbetet ska utgå från målet vilket också görs, men också att eleverna ska veta om målen. ”Jag berättar även för barnen om målen så att de blir medvetna att de finns”. Pedagogerna tycker att det är viktigt att tala med eleverna och säger att allt man gör i skolan inte är kul för alla och det måste de vara medvetna om, men att det kan vara roligt för någon annan. ”Jag rättar tillsammans med barnet, jag tycker det är ett bra arbetssätt”, säger pedagogerna.

Pedagog 5 har erfarenhet av elever med svårigheter, det kan bero på mycket, till exempel hemförhållanden ”då är deras tankar någon annanstans”. Inlärningsproblem, till exempel

dyslexi, kan vara svårigheter som visar sig senare. Pedagogerna säger att elever som har talsvårigheter när de börjar i skolan också kan få svårigheter. ”Det är bra med speciallärare, vi har inte den tiden som krävs för att ta tag i de speciella sakerna”. Pedagogerna upplever att eleverna känner att de ”äger” den personen som de är hos och att eleverna tycker det är roligt att gå dit. ”Vissa (pojkar) anstränger sig för mycket, då blir det jobbigt”, tillåts eleverna göra något annat roligt istället, till exempel har eleverna lätt för matte och tycker att det är roligt, låter pedagogerna eleven göra sådant istället. ”På detta sätt hålls motivationen vid liv”.

Pedagog 6 anser att eleverna vill lära sig, men att de inte alltid vet varför man ska lära sig. Det kan vara så att orken inte alltid räcker till, ”man kan vilja, men orkar inte”. Hemförhållandena kan spela en roll, även känslor och familj. För låg nivå kan skapa problem med elevernas motivation, berättar pedagogerna och anser vidare att nivån måste höjas för de eleverna och utmana dem genom svårare uppgifter. ”Metoden kan skapa problem, det kan vara för lätt eller för svårt”.

6.3.1 Analys

Majoriteten av pedagogerna (5 av 6) menar att motivationsproblem både kan vara individrelaterade och orsakas av yttre faktorer. Motivationsproblem kan förekomma genom att eleverna befinner sig på olika utvecklingsnivåer säger P1. P1 uttrycker vidare ”det kan också vara den motorn som är igång, de är så olika”(P1), vilket för en del elever kan innebära att de får anstränga sig för att bli motiverade och det tar längre tid. P2 och P6 anser vidare, om inte eleven vet vad de har för användning av det de gör kan de tycka att det blir svårt och jobbigt. ”Det blir kanske ett stort steg i deras utveckling och det kan minska motivationen”(P6). Motivationsproblem kan yttra sig i att eleven upplever att allt är tråkigt, säger P3. Det kan ibland visa sig genom att eleverna intar en cool attityd. Motivationsproblem kan också yttra sig genom att eleven har andra svårigheter, anser P3, P5 och P6. Det kan röra sig om elevernas hemförhållanden, familj, kompisar, vilken bakgrund och lärare eleven har. Beroende på vilka omständigheter som kan finnas kan det få en känslomässig påverkan vilket kan leda till att eleverna har sina tankar på något annat. Det kan också enligt pedagogerna bero på specifika inläringars problem som till exempel talsvårigheter och dyslexi, eleven kan då inte på samma sätt tillgodogöra sig undervisningen. P5 påtalar att det på sikt kan ge eleven stora svårigheter, om man inte upptäcker problemet på ett tidigt stadium och inte ger det stöd som eleven behöver. P1 anser också att det finns elever som kan bli lidande i stora grupper och när inte pedagogerna hinner tillfredsställa elevens behov. Vilket i sin

tur kan få konsekvenser för eleven och innebära att eleven tappar motivationen. Pedagogens val av metod kan också skapa problem anser P6, det kan vara för lätt eller för svårt, ”för låg nivå kan skapa problem med motivationen” (P6). För att förebygga motivations problem menar P2, P4, P5 och P6 att det är viktigt att anpassa undervisningen utifrån varje eleven. P2 säger att det är viktigt att ta reda på var eleverna befinner sig i sin läs- och skrivutveckling. Detta sker varje läsår för att pedagogen ska kunna bedöma vilka insatser eller resurser som eleven behöver. P2 anser dessutom att det är viktigt med kompensatoriska hjälpmedel. P4 talar om att det är viktigt att börja tidigt med att skriva och att det ska handla om olika saker. Det är också viktigt att det finns en mottagare. Vidare påpekar P4 att det är av stor betydelse att berätta för eleverna att de kan och att pedagogen ger beröm, vilket lyfter eleverna. Eleverna ska vara delaktiga i de mål som finns i skolan påtalar P4, detta sker genom samtal med eleverna vilket ger dem förståelse och en medvetenhet om vad målen innebär. Det som också är viktigt är att använda sig av olika strategier till exempel mindmap och göra individuella anpassningar anser P4. P5 påtalar betydelse av speciallärare som stöd för elever med särskilda behov, P5 uttrycker vidare att det inte finns någon tid för att hinna med att hjälpa elev i behov av stöd annars. P5 uppfattar stödet enbart som positivt för eleven, eftersom pedagogen ser att eleven tycker det är roligt och att de får särskild uppmärksamhet. För att eleven ska orka med och inte tappa motivationen, brukar P5 låta eleven göra något extra roligt för att vidmakthålla motivationen. P6 påpekar betydelsen av att anpassa nivån på uppgifterna så att det varken blir för svårt eller för lätt samt att välja en metod som passar.

6.3.2 Sammanfattning

Motivationsproblem kan enligt majoriteten av pedagogerna visa sig på olika sätt och är ibland svåra att hitta en direkt orsak till. Motivationsproblem kan yttra sig i att eleven upplever att allt är tråkigt, eller inte orkar. Vilket i sin tur kan handla om både elevens egen inre förmåga såväl som de yttre förutsättningarna. Det kan ibland visa sig genom att eleverna intar någon form av attityd. Det som också framkommer som en central faktor omkring orsaken till elevens motivations problem av samtliga pedagoger är att eleven inte förstår vad som förväntas av uppgiften eller att den kan vara för svår eller att eleven inte vet vilken användning eleven har av uppgiften. Dessutom påtalar flertalet pedagoger att orsakerna kan bero på familjeförhållanden, kamrater, bakgrund och lärare varvid en pedagog ger uttryck för att gruppens storlek kan vara en orsak till motivationsproblem, när pedagogen inte hinner hjälpa och stötta i den utsträckning som eleven behöver. Motivationsproblem kan också orsakas av specifika svårigheter som eleven har vilket innebär olika begränsningar för eleven,

de faktorer som framkommer är specifika talsvårigheter och dyslexi samt att eleven kan sakna de förkunskaper som krävs. Pedagogerna framhåller också viktiga faktorer för att förebygga elevernas eventuella brister, vilka annars kan leda till bristande motivation. Det framkom att eleverna testas i sin läs- och skrivutvecklingen för att se vilka eventuella svårigheter som finns men också för att kunna anpassa och sätta in rätt resurser och eventuella hjälpmedel så tidigt som möjligt. Majoriteten av pedagoger påpekar betydelsen av att anpassa nivån på uppgifterna så att det varken blir för svårt eller för lätt samt att välja en metod som passar. Dessutom ska eleverna vara delaktiga i de mål som finns i skolan påtalar P4, vilket sker genom samtal med eleverna och ger dem även förståelse och en medvetenhet om vad målen innebär.

6.4 Motiverande förutsättningar för elevers olika behov

Intervjufråga 4: Hur tänker du som pedagog kring möjligheterna att pedagogiskt skapa motiverande förutsättningar för alla elever?

Pedagog 1 anser att alla elever inte behöver arbeta med samma saker hela tiden, för en del elever behöver anpassade och förenklade uppgifter för att tycka det är roligt. Arbetskollaboratorer och resurser såsom specialpedagog kan ge stöd med olika uppgifter och tips säger pedagogerna. Pedagogerna anser att det spelar en roll på vilket sätt arbetet är upplagt för att skapa arbetet lustfyllt och spännande. Pedagogerna använder mindmap för att på så vis ta reda på vad eleverna kan och vad eleverna skulle vilja kunna, vilket pedagogerna arbetar vidare med. Pedagogerna påpekar dessutom att *"Tillåta att eleverna inte behöver göra på samma sätt"*.

Pedagog 2 arbetar utifrån ett läsprojekt som är ett samarbete med hela skolan, då *"barnen läser två och två och har samma bok"*. Eleverna läser en stund varje dag och bestämmer sedan en läxa tillsammans till dagen efter. Pedagogerna anser att det är ett motiverande arbetssätt och ser att eleverna tycker det är roligt, vidare påpekar pedagogerna att eleverna också får ta eget ansvar. Pedagogerna tycker om denna form av arbetssätt och berättar vidare att eleverna har tillgång till många böcker samt att bokbussen kommer en gång i månaden. Lasse Maja är de böcker som är bland de populäraste. Pedagogerna berättar att eleverna får försöka själva och eleverna får lov att misslyckas utan att pedagogerna påpekar det. Pedagogerna berättar att om boken är för svår som eleverna lånar, får de låna en ny bok och kan vid ett senare tillfälle läsa den gamla boken. Det är betydelsefullt för eleven att det inte är för svårt, annars kan det påverka elevens motivation. Viktigt är det också med individanpassning, *"stötta dem*

där de är nu”, men pedagogen påpekar slarv om pedagogen vet att det är något som eleven redan har kunskap om och behärskar sedan länge. Pedagogen tycker heller inte att någon fråga är dum då eleverna frågar, men berättar att det är viktigt att eleverna får försöka själva. Bemötandet är av stor betydelse säger pedagogen. På hösten i årskurs 2 kommer en särskild pedagog och gör tester på elevernas läs- och skrivutveckling, vid låga resultat görs testerna om på våren. Pedagogen påpekar även att förskolan spelar en viktig roll när det gäller den språkliga medvetenheten genom arbetet med rim och ramsor. ”*Det är en bra förberedelse inför årskurs 1*”.

Pedagog 3 använder sig av rätt inställning och ger eleverna bra verktyg, det anser pedagogen ger god motivation. ”*Jag tycker att rätta hjälpmedel ska finnas för alla*”. Pedagogen säger om elever inte kan läsa kan det vara en fördel att eleven får skriften uppläst. ”*Kan inte eleven skriva, kan data behövas som hjälp för eleven*”. Pedagogen använder inte någon särskild metod, ”*jag provar mig fram med varje elev*”. Pedagogen hävdar att det inte alltid går att ge varje elev det eleven behöver utan ibland får eleverna grupperas för att på detta sätt bli motiverade, och då blir några elever motiverade på andra sätt. Pedagogen anser att om eleven inte klarar sin uppgift får den anpassas på ett sätt så att eleven förstår.

Pedagog 4 anser att alla elever kan om de har viljan och påtalar även att det är viktigt att eleverna vet att de duger och att alla är olika. Pedagogen säger också att ”*man måste ge alla allt*”.

Pedagog 5 tycker det är viktigt att variera undervisningen hela tiden. Man ska inte som pedagog alltid ha samma innehåll, därför tycker pedagogen att det är viktigt att man ser utanför rammarna. Barn gillar muntliga sagor, lyssna och kroppsrörelser. Det är viktigt att man sätter igång motorn i varje barn. Barn gillar när man berättar sagor muntligt och spontant och där man själv är skådespelare. Pedagogen kan med lätthet skriva under på att motivationen har en stor betydelse läs- och skrivundervisningen. Man kan inte få dem att göra detta utan motivation.

Pedagog 6 berättar att det är av betydelse om pedagogen vet vad som är målet och vad syftet med arbetet. Genom samplanering med eleverna och diskutera i gruppen skapas en vilja. ”*detta vill vi lära oss nu*”, Pedagogen utgår från sin planering men säger att den kan förändras något, men inte ramen och strukturen. En viktig förutsättning för att nå eleverna är, att eleverna är medvetna om vad de ska arbeta med. ”*Man får utgå ifrån individuella behov,*

ibland anpassa och göra det lite enklare". Det krävs en proaktiv planering, *"vara flexibel och ta vara på elevernas idéer och bygga vidare på dessa"*.

6.4.1 Analys

Samtliga pedagoger anser att undervisningen ska utgå från elevernas individuella behov, för att därigenom skapa möjligheter till motivation i elevernas läs- och skrivutveckling. P1 säger *"Tillåta att eleverna inte behöver göra på samma sätt"*(P1). P1 anser vidare att pedagogens planering är viktig för att skapa lust och spänning. Dessutom anser P6 att planering och diskussion tillsammans med eleverna kan generera en vilja i gruppen. Det är också viktigt att eleverna är medvetna om vad de ska arbeta med samt att *"stötta dem där de är nu"* Vidare skiljer det sig från vad P3 uttalar vilket är att, det inte alltid går att ge alla elever det varje elev behöver, utan ibland får eleverna i gruppen fungera som stöttor för varandra. Pedagogerna säger samtidigt att eleverna kan behöva få klarlagt uppgiften så att de förstår. P5 anser vidare att det är viktigt att variera undervisningen hela tiden och utgå ifrån elevernas individuella behov. P1 använder tanke kartor för att få reda på vad eleverna vet och vad de skulle vilja kunna, vilket pedagogen sedan utgår från i arbetet med läs- och skrivundervisningen. P6 berättar att det även har betydelse om pedagogen vet vilka målen är och vilket syfte som avses med arbetet. Vidare säger pedagogen att det krävs en proaktiv planering, *"vara flexibel och ta vara på elevernas idéer och bygga vidare på dessa"*(P6). Genom att använda läsprojekt och att eleverna får arbeta och ta ansvar tillsammans, anser P2 att det är ett motiverande arbetssätt, vilket pedagogen också ser eftersom eleverna tycker det är roligt. Vidare anser P2 att det är viktigt att eleverna får försöka själva och göra egna bokval för att bedöma sin egen läsförmåga. P3 intar rätt attityd och ger eleverna goda verktyg som, vilket skapar en god motivation *"Jag tycker att rätta hjälpmedel ska finnas för alla"*(P3). Eleverna tycker om att lyssna på muntliga sagor säger P4 och att även använda kroppsövelser *"Jag kan med lätthet skriva under på att motivationen har en stor betydelse läs- och skrivundervisningen"*(P4). Elever som behöver särskilt stöd kan få det genom specialpedagog säger P1 men uttrycker även att arbetskollegor kan stötta genom att delge tips och stöd med varierade arbetsuppgifter. Förskolan spelar en viktig roll för elevernas språkliga medvetenhet anser P2 och säger vidare att *"Det är en bra förberedelse inför årskurs 1"*(P 2). De elever som inte kan läsa eller skriva påpekar P3, kan få texten uppläst vilket även gäller för elever med skrivsvårigheter *"Kan inte eleven skriva, kan data behövas som hjälp för eleven"*(P 3).

6.4.2 Sammanfattning

För att genomföra och frambringa motiverande förutsättningar för alla elever, framkommer det av resultatet att pedagogens planering, bemötande av eleven, samspel mellan lärare och elev samt elev och elev, och variation i innehåll och arbetssätt har en central påverkans faktor för elevernas motivation i arbetet med deras läs- och skriv undervisningen. Några av pedagogerna uttrycker vidare att elever i behov av särskilt stöd i sin läs- och skrivundervisning ska få stödet tillgodosett genom till exempel specialpedagog, även andra stöd som nämns är kompensatoriska hjälpmedel som dator och text uppläsare men framförallt påtalar pedagog 3 *”Jag tycker att rätta hjälpmedel ska finnas för alla”*(P3). Det som också framkommer är förskolans betydelse för arbetet med elevernas språkliga medvetenhet som en viktig ingrediens i den fortsatta läs- och skrivutvecklingen.

7. Resultatdiskussion

Motivation i arbetet med elevers läs- och skrivutveckling

Syftet med den här undersökningen har varit att ta reda på hur pedagoger reflekterar och arbetar kring motivationens betydelse i läs- och skrivutvecklingens tidiga år. Resultatet visar att det finns stora variationer av hur beroende eleven är utav ett lärarstöd, därför är det viktigt att eleven får tillgång till olika redskap för att på sikt bli mer självständiga. Det här samstämmer med det sociokulturella perspektiv som Säljö (2000) beskriver utifrån Vygotskijs teori. Detta är när individen använder sig av olika redskap för att mediera sina kunskaper i olika sammanhang, varav det viktigaste medierande redskapet är de tillgångar vi har genom vårt språk. Genom språket kan människan skaffa sig kunskaper och kommunicera med sin omgivning. Språket blir ett betydelsefullt redskap för vår förståelse av omvärlden. Detta samstämmer också med resultatet som säger att det är viktigt att utgå från elevernas intresse och behov samt att det ska finnas gott om olika sorters material, vilket ger eleverna goda förutsättningar att lyckas och att känna sig duktiga i sitt arbete. Dysthe (2009) anser utifrån den viktiga språkliga faktorns betydelse för inläring att elevernas tankar och åsikter är en medierande artefakt, för att sammanbinda ny och gammal kunskap. Det är viktigt att skapa möjligheter för ett lärande där eleverna använder sitt språk aktivt. Det räcker inte med att eleverna enbart lyssnar utan det krävs också att de skriver och talar med varandra. Det här stämmer överens med vad resultatet visar, nämligen att det är viktigt att lyssna, samtala, se och lära känna eleverna och för att på så vis ta reda på elevernas intressen. Därigenom läggs grunden för att skapa motivation. Pedagogerna kan då skapa möjligheter och ge goda förutsättningar för elevernas läs- och skrivutveckling genom att bygga vidare på elevernas intressen.

Resultatet visar också på att innehåll och arbetssätt varierar och anpassas efter elevernas individuella förutsättningar. Det är inte heller utan betydelse vilket Fridolfsson (2008) påpekar, att om en lärare ska kunna följa och hjälpa ett barn i sin läsutveckling krävs kunskaper om hela läsutvecklingsprocessen. Grunden för de kunskaper som läraren måste ha vetenskap om är att läsning består av två delar, läsförståelse och avkodning. Båda komponenterna är viktiga för att kunna tillägna sig en fungerande läsning. Lundberg (2003) anser även att lust och glädje har stor betydelse för läsning och att det krävs att man i skolan får igång en positiv process som leder till framsteg i elevernas utveckling. Frost (2002) menar dessutom att om pedagogen utgår från eleven och ser var eleven befinner sig, kan

undervisningen ske i ett samarbete. Detta samstämmer vidare med vad Fridolfsson (2008) beskriver utifrån Vygotskijs teori om den proximala utvecklingszonen, vilket betyder skillnad mellan vad eleven kan idag och vad som han eller hon kan förväntas att lära med hjälp av en vuxen eller en kamrat, som har mer kunskap inom ett lärandeområde. Svårigheten får inte överstiga barnets utvecklingsnivå, vilket också stämmer överrens med Frost (2002) som menar att eleven då från början kan få stöttning från läraren och arbeta på en lagom nivå. Då har eleven möjlighet att lyckas. Det är viktigt att läraren fångar upp elevens egna strategier för att finna den nivå som är lämplig.

Vidare visar resultatet att det är betydelsefullt att synliggöra elevernas lärande och att det är viktigt att eleverna blir medvetna om sitt lärande så att eleverna förstår vad de gör och vet vad de ska använda sitt lärande till. Detta bekräftar Fridolfsson (2008) som också anser att de faktorer som spelar in är vad andra förväntar sig utav eleverna, att eleven har insikt, delaktighet och genom sin egen aktivitet som att läsa och skriva kan förändra situationen.

Dessutom visar resultatet på viktiga motivationsbärande faktorer som pedagogerna framhåller och uttrycker sig om i elevernas läs och skrivutveckling. Dessa är: betydelsen av elevernas lek, lust, nyfikenheten, spänning, glädje, förståelse, behov och pedagogens bekräftelse. Dessutom framhålls den språkliga medvetenheten i resultatet som betydelsefull faktor för elevernas läs- och skrivutveckling. Detta stämmer överens med vad Sträng (2005) beskriver utifrån Vygotskijs teorier om betydelsen av leken då det gäller utveckling. Vygotskij menar att barnet använder sig av yttre föremål för att reglera sina inre processer. Vygotskij jämför relationen mellan lek och utvecklingen med undervisning och utveckling, men betonar att leken bildar grunden för en förändring av behov och av medvetande på ett mycket vidare sätt. Leken är källan till utveckling och skapar den potentiella utvecklingszonen. Detta beskriver Säljö (2000) vidare utifrån ett sociokulturellt perspektiv, kommunikationen och den språkliga användningen som skapar en förbindelse mellan barnet och dess omvärld. Genom kommunikationen omkring vad som sker i leken och i samspelet kan barnet genom sin medverkan skapa en förståelse om hur andra individer uppfattar och berättar om händelser. Liberg (2006) menar dessutom att barnet i sin lek och i samtal med andra tillägnar sig i hög grad en grund för språkets uppbyggnad, vilket utgör en del av "skolans ljudundervisning" (s. 31).

Uppfattningar av motivationens betydelse

Resultatet visar att motivationen har en stor betydelse för elevers läs- och skrivutveckling. Några framträdande drag som har påverkan på elevernas motivation pekar dels mot pedagogernas uppfattningar av elevernas inre begränsningar och förutsättningar samt av yttre påverkansfaktorer. Det kan handla om att eleven har vissa svårigheter vilka i sin tur också kan påverkas av yttre faktorer till exempel den miljö eleven befinner sig i och vilket bemötande eleven får. När eleven har låg motivation kan det skapa stora problem för elevens inläring och utveckling av kunskaper, samt bidra till en sämre självkänsla. Pedagoger har en betydande roll för skapandet av motiverande förutsättningar hos eleven, men även elevgruppen har betydelse för att skapa motivation. Jenner (2004) menar å andra sidan att det i första hand inte handlar om att bli sedd utan hur eleven blir bemött vilket är grundläggande för bra motivationsarbete. Det är också viktigt hur eleven tolkar, både det eleven misslyckas med och det som går bra. Några elever lägger skulden på sig själva och vågar inte tro på att lyckas. Pedagogens tolkningar och förväntningar spelar en roll för hur pedagogen skapar och vidmakthåller motivationen hos eleverna. Detta stämmer vidare med resultatet som visar att de yttre faktorerna kan få konsekvenser för elevens inre motivation och därför är pedagogens bemötande och samspel med eleven en huvudsaklig faktor. Dessutom är det en betydande faktor hur pedagogen individualiserar olika uppgifter som i sin tur kan stimulera elevens inre motivation.

Motivationsproblem

Resultatet visar att motivationsproblem kan visa sig på olika sätt och är ibland svåra att hitta en direkt orsak till. Motivationsproblem kan yttra sig i att eleven upplever att allt är tråkigt, eller inte orkar. Det kan ibland visa sig genom att eleverna intar någon form av attityd. Vilket i sin tur kan handla om både elevens egen inre förmåga såväl som de yttre förutsättningarna. Imsen (2002) förklarar att en orsak kan vara prestationsmotivationen, som tillhör gruppen inre motivation, där individen försöker att göra sitt bästa oavsett belöning. När en individ står inför en prestationssituation finns det två påverkansfaktorer. Lusten att starta med uppgiften och rädslan för att misslyckas, i den här situationen uppstår en konflikt mellan dessa två. Lusten att lyckas och att bli färdig med uppgiften gör att man vill ta itu med den, samtidigt som rädslan hindrar, vilket kan leda till att man inte vill göra uppgiften. Resultatet visar också på en central faktor omkring orsaken till elevens motivations problem, vilket är att eleven inte förstår vad som förväntas av uppgiften eller att den kan vara för svår och att eleven inte vet

vilken användning eleven har av uppgiften.

Taube (2007) anser att det är viktigt att man redan vid skolstart arbetar för att bygga upp ett gott självförtroende och samtidigt förebygga de problem som kan uppstå vid läs- och skrivsvårigheter. Det handlar om att bygga upp en god klassrumsmiljö och kommunikation med hemmet samt att stimulera barnen i deras språk. Detta styrks av resultatet som belyser att orsakerna kan bero på familjeförhållanden, kamrater, elevens bakgrund och pedagoger, men också att elevgruppens storlek kan vara en orsak till motivationsproblem, vilket kan innebära att pedagogen inte hinner hjälpa och stötta i den utsträckning som eleven behöver. Resultatet visar vidare att motivationsproblem också kan orsakas av specifika svårigheter som eleven har, vilka innebär olika begränsningar för eleven. De faktorer som framkommer i resultatet är specifika tal- svårigheter och dyslexi samt att eleven kan sakna de förkunskaper som krävs. Lundberg (2008) beskriver dock att vissa elever har påtagliga problem med att lära sig stava oavsett om de fått bra undervisning och tränat mycket eller inte. Elever som har brister i sin stavning är oftast ett utmärkande drag för elever med dyslexi. Idag finns särskilda stavningsprogram anpassade för elever med dyslexi. Lundberg (2008) konstaterar dock att problem uppstår då det oftast saknas datorer. Myrberg (2007) menar emellertid att läs- och skrivsvårigheter ibland kan definieras som dyslexi. Det har under många år pågått forskning omkring barn med dyslexi och vad det kan bero på. Ett tydligt samband som man upptäckt är att barn med dessa svårigheter har brister i sin fonologiska medvetenhet. De har alltså svårt för att koppla bokstaven till ett specifikt ljud. Lindell (2006) beskriver i sin sammanfattning av lagar och förordningar gällande elever med svårigheter i skolan att:

Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och hjälpa elever som behöver särskilt stöd och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. (Lagar och förordningar vad gäller elever med svårigheter i skolan särskilt läs- och skrivsvårigheter/dyslexi C. G Lindell 2006:2)

Resultatet visar också på viktiga faktorer för att förebygga elevernas eventuella brister, vilka annars kan leda till bristande motivation. Det framkom att eleverna testas i sin läs- och skrivutveckling för att se vilka eventuella svårigheter som finns men också för att kunna anpassa och sätta in rätt resurser och eventuella hjälpmedel så tidigt som möjligt. Dessutom visar resultatet på att det är betydelsefullt att anpassa nivån så uppgifterna varken blir för svåra eller för lätta, samt att välja ett arbetssätt som passar eleverna.

Motiverande förutsättningar för elevers olika behov

För att genomföra och frambringa motiverande förutsättningar för alla elever, framkommer det av resultatet att pedagogens planering, bemötande av eleven, samspel mellan lärare och elev samt elever emellan och variation i innehåll och arbetssätt. Är en central påverkans faktor för elevernas motivation i arbetet med elevernas läs- och skrivundervisningen. Resultatet visar vidare att elever i behov av särskilt stöd i sin läs- och skrivundervisning ska få stödet tillgodosett genom exempelvis specialpedagog. Andra stöd som nämns är kompensatoriska hjälpmedel som dator och textuppläsare. Fridolfsson (2008) beskriver utifrån Vygotskij att hjälpmedel är självklara och centrala inom den sociokulturella teorin. Människans kontakt med omvärlden sker med hjälpmedel, i form av språk eller verktyg, fungerar som en ledning mellan individen och verkligheten. Vygotskij menade vidare att samspelet med det sociala är överordnat individualiteten på det sätt att samhället och gemenskapen rymmer ett kulturellt arv, som är en förutsättning för individens utveckling. Detta kulturella arv kan ses som alla hjälpmedel och kunskap som finns lagrat i samspelet mellan människor, språket och hur detta används, verktyg och andra hjälpmedel som används i alla våra aktiviteter.

Resultatet visar på förskolans betydelse för arbetet med elevernas språkliga medvetenhet som en viktig ingrediens i den fortsatta läs- och skrivutvecklingen. Taube (2007) anser också att det är en fördel att stimulera den språkliga medvetenheten hos barn redan i förskolan. Genom att arbeta med rim och ramsor via leken och att inspirera barnen så att de så småningom upptäcker den språkliga strukturen. I stället för att ställa krav på läsningen får de leka med ord, för att därigenom skapa gynnsammare förutsättningar för den skriftspråkliga utvecklingen.

7.1. Metoddiskussion

Vi anser att vi valt en metod som har fungerat bra och varit fördelaktig att använda utifrån vårt syfte och våra frågeställningar. Med den kvalitativa intervjumetoden, har vi fått möjlighet att komma i nära kontakt med våra informanter och vi har därigenom kunnat få del av informanternas uttalanden och erfarenhet omkring ämnet än om vi till exempel valt den kvantitativa metoden via enkäter. Genom den kvalitativa intervjumetoden har vi också kunnat formulera följdfrågor och kunnat diskutera frågorna på ett djupare sätt. Tillförlitligheten i intervju svaren anser vi bygger på de erfarenheter som informanterna har om det ämnes område vår studie avser, samt den trovärdighet informanterna gav.

7.2 Resultatets konsekvenser för yrkesrollen

Pedagogers reflekterande förhållningssätt och medvetenheten om hur de inre och de yttre faktorerna på olika sätt kan påverka eleverna. Samt på vilket sätt de kan få konsekvenser för elevernas fortsatta lärande och utveckling. Därför anser vi att pedagogens bemötande och samspel har en avgörande betydelse för elevers motivation i läs- och skrivutvecklingen. Vi menar också att om inte pedagogen har insikt och kunskap om avgörande faktorer omkring motivationens betydelse kan det orsaka olika konsekvenser för eleven. På samma sätt anser Sträng (2005) att lärarens roll är att skapa förutsättningar för varje enskild individ och samtidigt tillvara ta barnens olika erfarenheter ur ett lärande perspektiv. Lärarens roll som ledare och vilken kunskapssyn läraren har är av stor betydelse för elevers lärande. Det är också viktigt att som lärare ha ett reflekterande förhållningssätt. Dessutom hävdar Fridolfsson (2008) att det är skolans viktigaste uppgift att samtliga barn lär sig skriva och läsa, det är dessutom en demokratisk rättighet. Vidare menar Fridolfsson (2008) att det är viktigt att läraren har goda kunskaper om läsinlärning och läsutveckling, det innebär också att läraren har kunskap om olika inlärningsmetoder och kan använda dessa utifrån elevernas behov. För elever som av någon anledning inte får möjlighet att tillägna sig skriftspråket kan detta ge förödande personliga konsekvenser.

Dessutom anser vi att det i skolan ska finnas den utrustning och material som behövs för att tillgodose varje enskild elevs behov.

7.3 Framtida forskningsfrågor

Under arbetets gång med den här undersökningen har vi ställt oss olika frågor, eftersom det bland annat har framkommit att det kan vara svårt att hinna individualisera när elevgrupperna är stora. Därför ställer vi oss frågan:

- Hur ska läraren disponera tid och resurser för att hinna individualisera åt varje elev?

Det som vi också funderat över, är om det i elevgruppen finns många elever med särskilda behov och om det i så fall finns tillräckligt med resurser som till exempel specialpedagoger och kompensatoriska hjälpmedel i skolan.

- Vilka möjligheter har skolan och lärarna för att ge särskilt stöd för de elever som behöver det?

Gärdenfors (2010) talar om att forskningen visar två aspekter som är huvudsakliga för framgångsrikt lärande är nämligen motivation och förståelse. Dessa menar han försummas i dagens skola. Det är svårt att behålla motivationen i skolan och det är endast få skickliga lärare som kan se bortom skolans strukturella form och motivera sina elever. Han skriver också att det viktigt att man kan skilja på den yttre och den inre motivationen. Utifrån Gärdenfors uttalande ställer vi oss därför frågan.

<http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuellafragor/article648864/Skolans-struktur-tar-kal-pa-elevernas-motivation.html>.

- Hur gör lärarna för att vidmakthålla motivationen genom hela grundskolan?

8. Sammanfattning

Utifrån vårt syfte och våra frågeställningar: Pedagogers reflektion kring motivationens betydelse för elevers tidiga läs- och skrivutveckling, har vi genom en kvalitativ metod, genomfört 6 intervjuer med pedagoger som är verksamma i årskurs F-3 i södra Sverige.

Hur skapar pedagoger motivation i arbetet med elevers tidiga läs- och skrivutveckling?

Resultatet visar att det är viktigt att pedagogen lyssnar, samtalar, ser och lära känna eleven för att på så vis ta reda på elevens intresse och använda det i läs- och skrivundervisningen. Det är också viktigt att synliggöra elevernas lärande och att eleverna förstår vilken användning de får av att läsa och skriva. Pedagogernas kunskaper om läs- och skrivutvecklingsprocessen är oerhört viktig. Leken, lusten, nyfikenheten, spänning och glädje och behov är motivations bärande faktorer.

Säljö (2000) beskriver vidare ur ett sociokulturellt perspektiv, kommunikationen och den språkliga användningen vilket skapar en förbindelse mellan barnet och dess omvärld. Genom kommunikationen omkring vad som sker i leken och i samspelet kan barnet genom sin medverkan skapa en förståelse om hur andra individer uppfattar och berättar om händelser

Vilken betydelse har motivationen i elevers läs- och skrivutveckling?

Resultatet visar att motivationen har en stor betydelse för elevers läs och skrivutveckling. De yttre faktorerna kan få konsekvenser för elevens inre motivation. Både miljön och det bemötande eleven får är viktig för elevens motivation. En låg motivation kan leda till sämre självkänsla och utveckling av kunskaper. Därför har pedagogens bemötande och samspel med en eleven betydelse för att skapa motiverande förutsättningar. Det framgår även att elevgruppen kan skapa en drivkraft eller påverka motivationen negativt. Taube (2007) menar att det är särskilt en pusselbit vid inlärningsprocessen som är av stor betydelse för alla barns läs- och skrivinläring nämligen barnets självbild och självförtroende. Läs- och skrivinläringen påverkas av olika faktorer både barnens inre, dvs. sina medfödda förutsättningar och eller begränsningar men även yttre, såsom uppväxtmiljö, föräldrar och syskon eller andra vuxna och barns påverkan, hur barnet har blivit bemött, bekräftat och uppmärksammat i sin kommunikation.

Vilka typer av motivations problem kan pedagogerna se?

Resultatet visar att motivationsproblem kan yttra sig genom att eleven upplever det tråkigt eller inte orkar. Det här kan uppkomma om inte eleven förstår eller om uppgifterna är för svåra eller om de inte vet vilken användning de har för den. De yttre motivationsfaktorerna kan också bero på familjeförhållanden kamrater, elevens bakgrund och lärare. Elevens egna begränsningar vid olika specifika svårigheter kan också vara en påverkansfaktor för elevens motivation där den yttre miljön kan bidra till en ökad eller underminerad motivation.

Hur skapas motiverande förutsättningar för alla elever?

Resultatet visar också på faktorer som kan förebygga elevers brister, det är därför enligt resultatet viktigt att testa elevers läs- och skrivutveckling för att kunna anpassa och tillsätta rätt resurser, till exempel specialpedagog eller olika hjälpmedel så tidigt som möjligt. Vidare beskriver Fridolfsson (2008) att hjälpmedel är självklara och centrala inom sociokulturell teori. Att anpassa nivån så att uppgifterna varken blir för lätta eller för svåra och att välja olika varierande innehåll och arbetssätt som stimulerar elevernas motivation är en central faktor i elevers läs och skrivutveckling. Arbetet med den språkliga medvetenheten har en också en stor betydelse för elevernas läs- och skrivutveckling. Taube (2007) anser också att det är en fördel att stimulera den språkliga medvetenheten hos barn redan i förskolan. Genom att arbeta med rim och ramsor via leken och att inspirera barnen så att de så småningom upptäcker den språkliga strukturen.

Resultatet och teorin bekräftar att motivationen har en stor betydelse i arbetet med elevers läs- och skrivutveckling. Motivationen kan påverkas av elevens inre förmåga men den yttre påverkansfaktorn har en stor betydelse för på vilket sätt elevens inre motivation kan bli en drivkraft eller inte för eleven.

9. Referenser

Bråten, Ivar (red.) (2008). *Läsförståelse i teori och praktik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Denscombe, Martyn (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Dysthe, Olga (1996). *Det flerstämmiga klassrummet: att skriva och samtala för att lära*. Lund: Studentlitteratur

Fast, Carina (2008). *Literacy: i familj, förskola och skola*. 1. uppl Lund: Studentlitteratur

Fridolfsson, Inger (2008). *Grunderna i läs- och skrivinlärning*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Frost, Jørgen (2002). *Läsundervisning: praktik och teorier*. 1. uppl. Stockholm

Imsen, Gunn (2000). *Elevens värld: introduktion till pedagogisk psykologi*. 3., [uppdaterade och utvidgade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Jenner, Håkan (2004). *Motivation och motivationsarbete: i skola och behandling*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling
Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1839>

Jönsson, Karin (2007). *Litteraturarbetets möjligheter: en studie av barns läsning i årskurs F-3*. Diss. Lund: Lunds universitet, 2007
Tillgänglig på Internet: <http://dspace.mah.se/bitstream/2043/4089/1/Avhandling.pdf>

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Liberg, Caroline. (2006) *Hur barn lär sig läsa och skriva*. Upplaga 2. Caroline Liberg och Studentlitteratur 1993, 2006 (210 s.) ISBN 91-44-04369-4

Lindell, C G (2006) *Lagar och förordningar vad gäller elever med svårigheter i skolan - särskilt läs- och skrivsvårigheter/dyslexi*: Svenska Dyslexiförbundet

Lundberg, Ingvar (2008). *God skrivutveckling: kartläggning och övningar*. 1. uppl. Stockholm: Natur och Kultur

Lundberg, Ingvar & Herrlin, Katarina (2003). *God läsutveckling: kartläggning och övningar*. 1. uppl. Stockholm: Natur och Kultur

Myndigheten för skolutveckling.(2003). Frykholm, C. (Red.) *Att läsa och skriva – En kunskapsöversikt baserad på forskning och dokumenterad erfarenhet*.

Myrberg, M (2007) *Dyslexi: en kunskaps översikt*. Anmärkning: Vetenskapsrådets rapportserie

Patel, Runa & Davidson, Bo (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 3., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Sträng, Monika H. (red.) (2005). *Samspel för lärande: didaktiskt redskap för professionella lärare*. Lund: Studentlitteratur

Säljö, Roger (2005). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. 1. uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag

Taube, K. (2007) *Läsinlärning och självförtroende* Uddevalla: Media Print.

Trageton, Arne (2005). *Att skriva sig till läsning: IKT i förskoleklass och skola*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Trost, Jan. (2005). *Kvalitativa intervjuer*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur

Svenning, Conny (2003). *Metodboken: samhällsvetenskaplig metod och metodutveckling: klassiska och nya metoder i informationssamhälle: källkritik på Internet*. 5. Omars, uppl. Eslöv: Lorentz

10. Elektroniska källor

http://www.vr.se/download/18.7f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_t_f_2002.pdf Datum 2010-11-24, tid 11:20.

<http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuellafragor/article648864/Skolans-struktur-tar-kal-pa-elevernas-motivation.html> Datum 2010-11-25, tid 13:10.

<http://www.skolverket.se/content/1/c6/02/21/84/Svenska.pdf> Datum 2010-12-03, tid 11:15.

http://www.vr.se/download/18.7f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_t_f_2002.pdf Datum 2010-11-24, tid 11:35.

www.randsinrepose.com/asset/maslow.gif Datum 2010-12-04 tid 16:14.

<http://ansvar.com/topic/abraham-maslow> Datum 2010-12-04 tid 16:20.

<http://www.skolutveckling.se> Datum 2010-11-19, tid 13:15

11. Bilagor

Frågor till intervjuerna

1. Hur skapar du som pedagog motivation i det pedagogiska arbetet med läs och skrivundervisning?
 - Hur gör du?
 - Ex!
2. Vilken betydelse uppfattar du att motivationen har för elevers tidiga läs och skrivutveckling?
3. Vilka typer av motivations problem ser (du i läs och skrivundervisning?) (eller i klassrummet?)
4. Hur tänker du kring möjligheterna att skapa ett pedagogiskt skapa motiverande förutsättningar för alla elever?

Intervju fråga 1 Hur skapar du som pedagog motivation i det pedagogiska arbetet med läs och skrivundervisning?	Motivation/ synonymt med begreppet	Lärarens roll - elevens lärande Vad? Varför?	Organisation, arbetsätt, aktiviteter, Metod/metoder Hur?	Samspel – bemötande Lärare-elev, Eles-elev	Vad kan ses under ytan?
Intervju Pedagog: P1	Spännande, roligt	Språkträning, Spännande, nytt, roligt vad man lägger fram. Det ska ju vara lite, mystiskt - att det är varierat Ansvar Utveckla sin läs- och skrivutveckling Bygga på barnens erfarenheter	Bornholmsmodell. Trulle, lyssnar på berättelsen, språkträning, rim och ramsor någonting varje dag så det återkommer, olika uppgifterna, rim, meningar, intervjuar varandra, lekfullt sätt vi har sett bilder, göra meningar, fortsätta berättelser, vi leker fram det gemensam samling de har lite uppdrag de ska få jobba ska ju vara lite, mystiskt. mindmap, vad förstår de	ettorna får känna sig större hjälpa till lite och får känna större ansvar	Återkommer olika uppgifter= trygghet Språklig medvetenhet

Intervju Pedagog: P2	Nyfikenhet och lust.	Ta reda på motivationen som finns, ta vara på den. Lyhörd. Mål att uppnå, skapar en viss styrning, vill samtidigt inte ställa för stor press på eleverna Beröm är viktigt	lek viktig men ”man måste jobba lite också”	Läraren diskuterar alltid med barnen varför det är viktigt att kunna läsa och skriva. Grupp.	
Intervju Pedagog: P3	kul	Ge verktyg och goda förutsättningar	Variera, ge lagom med uppgifter projekt	Jobbar efter projekt.	Anpassa
Intervju Pedagog: P4	Lustfyllt, tydligt, inspirerande .	Bjuder på mig själv. Inte viktigt vad, utan hur barnen lär. Barnen ska se att de lär sig.	Blandar material, variera, skapa, dramatisera, skriva,	Samtal och genomgångar	Elevernas delaktighet variera
Intervju Pedagog: P5	Viktigt, lusten, glädjen. intresse.	Att barnen lyckas. Viktigt att känna varje elev, ge lagom uppgifter, vad intresserar är viktigt att hitta. Bygga på intresse.	Diagnoser görs innan 1:an.	Viktigt att känna varje elev	förebygga anpassa

<p>Intervju Pedagog: P6</p>	<p>Vilja, behov att lära sig, användning av det, kommunicera, kunna berätta något, att klara av, lyckas</p>	<p>Ge eleverna material som de klarar av, lyckas med, hitta rätt nivå</p>	<p>Skriva mycket, läsa upp det man skrivit, använda ett varierat material, mycket material ska finnas, jobba med datorn, skriva av att pussla ihop ord, klistra, enkla ordbilder matas in det ska vara spännande och inbjudande, lättare med läs och skrivutvecklingen om man jobbat med språklig medvetenhet i förskolan</p>	<p>Barn stöttar varandra</p>	<p>behov att lära sig, användning av det, kommunicera, kunna berätta något, att klara av, lyckas</p>

Intervjufråga 2 Vilken betydelse uppfattar du att motivationen har för elevers tidiga läs- och skrivutveckling?	Motivation	Lärarens roll - elevens lärande Syfte: läs och skrivutveckling Vad? Motivera eleverna	Organisation, arbetsätt, aktiviteter, Metod/metoder Hur?	Lärare elev, elev- elev Samspel - bemötande	Vad kan ses under ytan?
Pedagog: P1	<p>– Den har Jättestor betydelse, har de inte motivationen, hänger de ju inte riktigt med heller. Viljan - det är nästan lättast i den här åldern, de vill ju lära sig saker</p>	<p>- det är att se till att de är motiverade</p>			<p>Inre och yttre påverkan Påverkar lärande</p>
Pedagog: P2	<p>Jätte viktig, har de ingen motivation, blir det heller inga framsteg.</p>				<p>Om motivationen saknas påverkar det läs- och skrivutvecklingen.</p>
Pedagog: P3	<p>Allt, se ovan. Status, cool eller inte.</p>	<p>Planering Styrt ämne, men fri arbetsordning, verktyg Pedagogen säger att hon omöjligt kan göra uppgifter till alla</p>	<p>Lagom uppgifter. Projekt-pedagogen bestämmer ämne. Varierat innehåll</p>	<p>Ge goda förutsättningar för att ge barnen motivation.</p>	<p>Inre yttre påverkan</p>

Pedagog: P4	Otroligt mycket, inläring bygger på motivation.		tillgodogöra sig kunskap	om motivationen saknas, både den inre – och yttre motivationen är viktigt, ska tro på sig själva i det de gör	
Pedagog: P5	Den har stor betydelse självförtroende är betydelsefullt	eleverna ska känna glädje och stolthet	variera sitt arbetssätt	viktigt att eleverna lyckas med att läsa och skriva	
Pedagog: P6	Allt, drivkraft, motor, avgörande betydelse	Lärarens roll blir aldrig så stark som när barnen driver, lärarens förväntningar, positiv drivkraft, höga förväntningar	Att lära sig läsa till oktoberlovet i ettan, rätt nivå hellre lättare än svårare	Drivkrafter lärare elev- elever tillsammans	Rätt nivå
Pedagog: P7	inställt				
Pedagog: P8	Inställt				

Intervjufråga 3 Vilka typer av motivationsproblem ser du i läs- och skrivundervisningen?	Motivation/synonymt med begreppet	Lärarens roll - elevens lärande Vad?	Organisation, arbetsätt, aktiviteter, Metod/metoder Hur?	Samspel - bemötande	Inre faktorer/yttre faktorer
Pedagog: P1	<p>Orsaker? Motivationen blir hämmad pga. av yttre omständigheter. Vilja/Behov som ej blir tillfredsställt</p> <p>för att de ska tycka det är roligt, för svårt gör de andra saker (rätt nivå för att upprätthålla motivation)</p>	<p>– då är det inte bara bristen av barnens motivation, utan jag som pedagog inte hinner tillfredsställa</p> <p>anpassa förenkla,</p> <p>– Det handlar hur man lägger upp sitt arbete, skapa det lustfyllt, spännande och möjliga</p>	<p>– Det är ju en del som är jätte snabba och de som man får kämpa för att de ska bli motiverade de tar mer tid. En del är mer självgående.</p> <p>– det är inte alltid de behöver göra samma som de Stöd av arbetskollegor resurser, arbetslaget resurs i klassen, andra.</p> <p>– om de tycker det är för svårt gör de andra saker tramsar, tappar fokus olika från barn till barn, gör andra grejer,</p>	<p>– ger man det en tid, kommer de. – Det tar lite tid att komma in, gör stor utveckling i den här världen men när de väl har börjat, inte helt men efter ett tag.</p>	<p>Eleverna är ju väldigt olika när de kommer. En del är jättelångt framme i sin utveckling, vissa har inte kommit så långt alls. – både och en del som vill jätte mycket kan bli lidande det bli svårt med stora grupper, om man inte hinner tillgodose dem direkt då de spinner och de får vänta. det kan också vara den motorn som är igång, de är så olika En del har problem med motoriken</p>

Pedagog: P2	Tappar motivationen, komplicerat och ansträngande att de inte är i behov av	Anpassar sig efter barnet. Barn lär olika, inga särskilda resurser, det bestäms varje läsår.	Inte för svåra uppgifter – klättra berg – minskar motivationen. Ingen metod	Lagom uppgifter	svårighet med läs och skrivutvecklingen försöker trots allt göra sitt bästa
Pedagog: P3	vill vara ”coola” vilket de visar genom att tycka att allt är tråkigt,				Motivationen påverkas av familjen, kompisar, bakgrund, läraren med mera.
Pedagog: P4		Beröm, pusha framåt, alla kan, individualisera och anpassa.	Skriva till mottagare. Skriva mycket och om olika ämnen. Målen. Tankekartor.	att eleverna ska veta om målen rättar tillsammans med barnet	Medvetna om sitt lärande
Pedagog: P5		Bra med speciallärare, eftersom de inte har tid med de speciella sakerna. Barnen känner att de ”äger” pedagogen.	Efter en ansträngande uppgift – gör då något lätt. Det är viktigt.	Hemförhållanden – tankar är någon annan stans. Inlärningsproblemm – dyslexi.	Inre och yttre påverkansfaktorer
Pedagog: P6	Ingen ork, driver omkring, för hög eller för låg nivå, hemmiljön, känslor grundläggande behov	Anpassa uppgifterna, flexibel, ta vara på elevernas idéer	Anpassa uppgifter, flexibel	Anpassa uppgifter	Inre och yttre påverkans faktorer. Anpassa uppgifterna

	tex sömn				
Pedagog: P7	inställt				
Pedagog: P8	inställt				

Intervjufråga 4 Hur tänker du kring möjligheterna att skapa motiverande förutsättningar för alla elever?	Motivation /synonymt med begreppet	Lärarens roll - elevens lärande Vad?	Organisation, arbetsätt, aktiviteter, Metod/metoder Hur?	Samspel - bemötande	Viktiga påverkans faktorer
Pedagog: P1	Skapa lustfyllt intresse	Fånga upp, eleverna bygga på barnens erfarenheter för att utveckla sin läs- och skrivutveckling	Jobba mer på olika sätt variera	utgå från eleven bygga på barnens erfarenheter	
Pedagog: P2		Stötta där de är, påpekar slarv – hon vet om de kan.	Läsprojektet – mottagare varandra. Par, grupp, individualisera,	Handleder barnen. Eget ansvar, <i>stötta dem där de är nu</i>	förskolan spelar en viktig roll när det gäller den språkliga medvetenheten

Pedagog: P3		Gå in med rätt inställning, ge goda verktyg. Kan inte alltid se till eleven.	Ingen särskild metod, provar sig fram. Tema. ibland får eleverna grupperas för att på detta sätt bli motiverade	Anpassa på ett sätt så att eleven förstår.	<i>hjälpmedel ska finnas för alla</i>
Pedagog: P4	Genom att eleven kan skapas motivation	Man måste ge alla allt. Kolla målen – utgår från dem och lägger upp arbetet efter det. Alla kan om man vill		eleverna vet att de duger och att alla är olika	
Pedagog: P5	Elevens motor som drivkraft	viktigt att sätta igång motorn i varje barn. Se till inför ramarna.	Variera. Inte samman innehåll. Muntliga sagor. Lyssna, kroppsrörelser,		
Pedagog: P6	Extra hjälp Elevens egna idéer Gruppen som drivkraft	Ramen strukturen, medvetenhet, Individuella behov, ta vara på elevernas idéer	Anpassa svårighetsnivå flexibel, enklare, svårare	Individuella behov, anpassa, ta vara på elevernas idéer, eleverna vet vad som ska hända samplanering med eleverna och diskutera i gruppen skapas en vilja	

Pedagog: P7	Inställt				
Pedagog: P8	Inställt				